

LA PUBLICITAT

REDACCIÓ I OFICINES
C/ GRACIA, 34, BAIXOS.—TELEF. 1451-A.

BARCELONA, dimarts, 31 d'octubre de 1922

TALLERS D'IMPREMTA
CARRER DE BARCELONA, 11 i 13.—TELEF. 1119

EDITORIAL

Comtal ciutat de Balaguer

A l'antologia de les poblacions catalanes exemplars, cal posar en un dels llocs preferents la ciutat de Balaguer, antiga capital del comtat d'Urgell, alt baluard vora el riu Segre i damunt l'ampolla plana lluminosa. En el mapa espiritual de Catalunya, el punt corresponent a Balaguer podem marcar-lo amb una flama. Pura flama d'entusiasme per l'ideal català.

El patriota que es troba a Balaguer, sent tot seguit la doble alegria de la visió magnífica de la població i de la cordialitat catalanesca dels balaguerins. Les paraules del poeta vénen espontàniament a la memòria, aplicades a la comtal ciutat de Balaguer i als seus habitants: bella terra, bella gent.

Bella terra! Des de l'alçada de la muntanya on queden encara les runes glorioses del passat, es veu la planúria que el riu solca, passant a cada riba una zona d'esplèndida vegetació. La serra del Montsec, al lluny, limita la mirada, i la lenta aigua fluvial és espèl·l de les albaïdres i del cel clar. Poques visions tan esplèndides s'ofereixen com la que s'albira des de l'antic poblat d'Almatà, veï de la ciutat de Balaguer. Guaitant el riu, veient el pont, contemplant l'escampall dels conreus, reviu en la imaginació els episodis històrics als quals ha servit d'escenari aquella contrada.

Des de Barcelona i des de les comarques litorals de Catalunya acostumem a formar-nos una imatge excessivament desolada de les terres catalanes de la banda de Lleyda. Ens decantem sovint a pensar que la pobresa de la terra va allí acompanyada de la feblesa de l'ideal. Però n'hi ha prou amb posar els peus en aquestes comarques i amb estenyer la mà d'aquella brava gent, per a modificar les idees equivocades. Enmig de la desolació a què les condicions climatològiques i la deixadesa de l'Estat central han condemnat una gran part de les comarques occidentals de la nostra patria, hi ha vastes zones de riquesa material i de riquesa espiritual. Balaguer i la seva rodalia formen una d'aquestes zones. L'aigua del riu fecunda la terra, i aterra el paisatge, i vesteix els camps.

Bella gent! Des de les primeres paraules que canviem amb un patriota balaguerí us sembla que el coneixeu des de fa anys. A Balaguer un rént conegut és totseguit un amic. La comunitat de la idea catalana fa néixer espontàniament una ràpida companyonia. I el patriotisme d'aquells catalans és desinteressat, és pur; no hi ha cap barreja de segones intencions electorals, ni d'ambicions de profit, ni de renyines locals. La catalanitat de la població, amb les seves formes porxades, amb la seva espaiosa i claríssima plaça del Mercadal, que té al fons, sobrepujant la Casa de la Ciutat, les runes de les muralles medievals, ritma perfectament amb la catalanitat dels habitants, que es manifesta en l'abundància dels rètols en llengua catalana i en la facilitat amb què s'exterioritzen sincerament el fervor d'entusiasme catalanesca. Pot creure's que per un miracle de la història, els fets transcendents que s'han desencabellat a Balaguer exerceixen, a través de les centúries, una influència eficaçíssima sobre l'ànima dels balaguerins. Rebolen encara per les muralles caigudes els projectes de l'invasor castellà. I la comtal ciutat de Balaguer redifineix avui moralment les seves muralles i es converteix en una plaça forta de la gran guerra espiritual que a Catalunya ha recomençat.

EL COP D'ESTAT D'ITALIA

Els feixistes en el poder

Mussolini ha guanyat la batalla. L'ha guanyada pels moviments d'estratègia política, sense necessitat de la lluita crucial, però així, que prova les excel·lents condicions de Mussolini i de l'Estat major que el volia com a organitzadors, no és cap demostració de suficiència política. Ha guanyat Mussolini en aquesta primera part de la lluita italiana per la simplicitat ma raó que és avui l'únic home italià que té una força executiva darrera d'ell, disciplinada en l'acció, obediència als seus mots d'ordre. Enmig de l'efervescència dels altres partits polítics i de la vacil·lació de les institucions i dels organismes de l'Estat, la força allòria material i espiritual del feixisme s'ha aprofitat de Roma només que amb l'amença d'una acció militar.

No cal difondre les realitats evidents. Això que acaba de succeir a Itàlia és un cop d'Estat. Potser seria més exacte dir que és el primer cop d'Estat d'una probable sèrie en preparació eventual. L'Estat oficial italià havia fet palesa la seva impotència en permetre la formació d'un exercit feixista armat i municipal. Els polítics que no s'havien vist amb força per a plantar cara al feixisme mentre es trobava en un període d'organització i quan tenia encara al davant aemics com els socialistes i els populistes catòlics, menys podien arrevirar-se a plantar-li cara quan havia concentrat i posat en peu de guerra algunes desenes de milers d'homes.

No se sap encara el que ha succeït en les negociacions que se suposaven iniciades entre Mussolini i alguns polítics, especialment Giolitti, Orlando i Salandra. Però sembla que les negociacions amb els dos primers han fracassat, probablement per no avenir-se en dos punts essencials, que són l'estructura del nou ministeri i el programa que aquest ha d'adoptar.

Ningú no podia dubtar, en aquestes últimes setmanes, de la força de Mussolini i dels feixis-

tes. Però pot dubtar-se de llur sentit polític, sobretot en l'aspecte internacional. Les notícies que tenim en escriure aquestes ratlles permeten de creure que Mussolini triarà lliurement els seus col·laboradors en el Govern i que en aquest hi haurà una forta preponderància feixista, no solament numèrica, sinó també d'idees. No considerem versemblant que homes polítics italians que tinguin el sentit de la responsabilitat i de les realitats exteriors i interiors vulguin associar-se al programa i als procediments que es disposa a adoptar Mussolini. Si és exacte el programa que en matèria internacional s'atribueix als feixistes, des d'ara pot dir-se que el nou Gabinet serà mal acollit a l'estranger. I pot afegir-se que la pretensió de donar per nuls, en forma unilateral, els tractats diplomàtics signats en la postguerra, no serà acceptada per les potències interessades.

Un ministeri Mussolini, encara que contingui alguns ministres que no pertanyin a l'organització del Feix, no pot tenir gaire durada. Amb la conquesta del Poder ha arribat el feixisme al seu punt més alt. En les actuals circumstàncies d'Itàlia, no és tan fàcil governar com apoderar-se del Poder. És molt possible que comenci ben aviat la davallada del prestigi feixista.

A. ROVIRA I VIRGILI

L'AUXILI DEL BRASIL ALS REFUGIATS D'ORIENT

Ginebra, 30.—A la secretaria de la Societat de Nacions acaba de rebre's un telegrama de l'actual ambaixador del Brasil a França i membre així mateix del Consell de la Societat senyor Dagama, en el qual anuncia que el Brasil contribuirà amb la quantitat de mil lliures esterlines al socors dels refugiats d'Àsia Menor.—Havass.

ESTIGMES

La insensibilitat moral i l'habitud poden produir en l'home un fenomen tan vergonyós com és "La inconsciència de l'estigma", amb la diferència, però, que l'habitud pot fer esdevenir gloriosa als ulls del mateix esclau la marca que el deshonora.

Tot poble sotmès porta a la seva carn el tatuatge ignominiós de l'esclavitud. Si aquesta és recent i el poble és digne, la vista de la marca del dominador sobre sa carn viva provoca en ell el sentiment de la vergonya i en ésser possible, la revolta de l'odi; però quan una prolongada servitud ha començat, d'emmotllar el seu esperit en la deformitat de la carn esclava, l'estigma comença a perdre als seus ulls la seva significació vergonyosa. Un xic més d'enlletiment, i l'estigma esdevindrà un timbre de glòria.

Tota aquesta filosofia de Miltre venturer va per nosaltres, els catalans. Són molts els estigmes que marquen vilipendiosament el cos gent de la Pàtria i en deformen la nativa bellesa. Són molts més i molt més vergonyosos els que li enlletixen l'esperit. Cap, però, com el de la llengua.

L'estigma de la llengua no consisteix en la imposició d'una d'estranya en l'escola i en el fórum i, de vegades, en el temple. Així podrà ésser el mollo, roent d'odi, amb què el dominador vol marcar l'esperit de Catalunya. Una actitud continua de protesta pràctica, que no hauria de consistir sinó en l'ús de la llengua catalana sempre que fos possible i fins en una mesurada afició a la delinqüència quan legalment no ho fos, evitaria que l'estigma de la llengua arribés a fer senyal en l'esperit de la Pàtria. Però en molts catalans, en molts catalanistes, no s'esdevé pas així. Tenen ja l'esperit marcat pel ferro roent del dominador i la cosa més trista és encara que en molts d'ells la marca de ramat vol semblar un ornament d'elegància.

Seria molt curiós de fer un estudi sobre les nafres internes de les llengües proscriptes. No serien aquestes el seu bandejament dels actes oficials, no serien les lleis persecutòries ni els decrets prohibitius com el que aquestes coses comença la premsa nacionalista. Serien les infiltracions de la llengua dominadora en l'esperit de la dominada. Serien les alteracions morfològiques i semàntiques que tot sovint ens reten d'aquí estent En Pompeu Fabra, la imitació groguera de la sintaxis, de les formes literàries i fins de les comparacions que usa la llengua privilegiada. Seria, en fi, i en aquesta ens fixarem avui principalment, aquell concepte, inconscient de vegades, de superioritat de la llengua imposada sobre la pròpia que traïx molt sovint la conducta dels esperits esclaus, d'alguns altres o tot, que amb tota la bona voluntat protesten contra l'esclavatge.

La llengua imposada s'enduen tots els drets de senyoria i majoria i davant d'ella la natural resta postergada. Basta que sigui present un natural de les terres hegemonitzades, mal sia una minyona, perquè tothom senti l'obligació de renunciar a l'ús de la llengua pròpia. Els dominadors tenen el dret, de tothom pràcticament reconegut, d'empurar l'idioma llur a casa seva i a casa d'altri; els dominats, en presència dels éssers privilegiats, moltes vegades inferiors a ells, tenen sempre el deure d'anagar a tot arreu com una vergonya la pròpia llengua. N'hi ha prou amb què un acte tingui certa ressonància externa perquè es tingui de fer en llengua d'altri. Fins en els pobles dominats en hi ha un viu moviment reivindicador, fins a Catalunya, es dona sovint el cas que els nacionalistes usen la llengua estrangera en els afers públics que no siguin específicament nacionalistes. El comerç, la premsa, el teatre de Catalunya, en són, en gran part, un exemple.

Tot això és vergonyós, però hi ha una vergonya encara més gran en la qual poes han parat ment. Parant concretament de Catalunya, i ja és segur que en tots els casos similars s'esdevé el mateix, els catalans tenim inconscientment, si més no, la idea que la llengua pròpia es pot rebregar l'envilir amb estrangerismes, però mai per mai la llengua dominadora.

Em contava un amic meu, que era professor d'un centre d'ensenyament oficial, que un dia que els seus alumnes havien esclafat a riure sentint que un d'ells par-

lant el castellà havia comès un catalanisme ("una catalanada", ja la denominació que li donen és infamant), ell, el professor, els cigué: —Ja està bé que quan un comet un catalanisme en castellà esclafiu a riure, però a condició que donen la mateixa paga al que comet un castellanisme en català. Tant hi ha d'aquí allà com d'allà aquí.

Així és el que els catalans, els catalanistes els més refinats i exigents catalanistes, podem arribar a entendre teòricament, però mai a sentir-ho eficaçment com una norma de conducta. Cap de nosaltres s'atrevirà mai a parlar un castellà incorrecte, i no diré que estigui malament, però cap de nosaltres tampoc no es creuarà en el deure d'expurgar del seu llenguatge tot castellanisme. Cap de nosaltres trobarà ridícul, ni groller que un company enlloïti la seva conversa amb paraules castellanes, però ningú no sofrirà que davant seu es doni la mostra d'"incultura" i de "grolleria" de parlar un castellà acatallat. Justament es dona el cas que els catalanistes, efecte de la selecció natural que exerceix la idea regeneradora, solen ésser els catalans que parlen millor la llengua imposada.

Igualment, passa en l'escriure. Qui no té per argument de rusticitat el no saber l'ortografia castellana? En canvi, molts i molts catalans escriuen el català incorrectament, i així ja és un mal, però no es donen vergonya de confessar-ho, ni hi ha ningú que els ho censure, i així ja és una vergonya intolerable.

En un mot: la llengua imposada és cosa sagrada. Qui la solta, mereix el blasme de tothom i ell mateix apenes si se'n sap ofendre. La llengua pròpia es pot soltar i rebregar impunement: és esclava.

No veteu com la tenim endins de l'esperit la nafra de l'estigma? Ja ho sé que tot això és efecte de l'educació rebuda, que no es pot demanar una purificació sobtada, que cada generació és més depurada i exigent que l'anterior, però ja seria hora que comencéssim d'exigir per a la nostra llengua un tracte de respecte no igual, sinó molt superior al que donem instintivament a l'altra.

La protesta contra la imposició d'un idioma estrany no serà plenament justificada fins que el propi haurà envaït i el dia arribarà—tots els reduïts legals que cediran a l'impuls de la nostra intranquïtats fins que no es pugui sofrir en el català parlat i escrit un castellanisme conscient que no desporti automàticament el blasme i el ridícul, fins que no sia possible que cap català cedeixi davant de ningú el dret a l'idioma propi, ni que cap català formuli en un català larat de forasterismes, una protesta contra la imposició d'aquella llengua a qui en aquell precs radament el vassallatge.

R. VESPELLA

Full de dietari

Guerra a les rates?

Aquest és el crí que ha llançat el Governador nou just arribat a Barcelona. Almenys aquest és l'únic crí seu que ha arribat a les nostres oïdes. No hi farem cap objecció.

Les rates, com les mosques, ens inspiren un fàstic on violent que gairebé no deixa marge per a la misericòrdia. Ens sentim Francisco's davant d'un gos fidel o d'un cavall afable; arribem a desviar el peu quan el veiem a punt d'esclafar una modesta cuca o un gril·let petulant...

Però contra les rates, totes les armes ens semblen lleïtes. La rata, com el grip, posseeix la virtut d'encarnar-nos una esgarifança essencialment desagradable. En les meves estades a muntanya, he vist matar rates a cops de roca, a trets i a cops d'escombra. N'he vistes que havien caigut víctimes d'una metzema poderosa. Jo mateix, fent un esforç que goso qualificar d'heroic, he pres part en alguna d'aquelles ofensives...

Ah, no crequeu que el meu cor hi trobés cap plaer inconscient. Tanmateix, les bestioles immòbils, sense vida, m'eren menys odioses que les bestioles àgils, de cua dreta i de berrisoll estarrufat per la corbellada.

El nou governador pot estar satisfet de nosaltres. D'una manera espontània omó arguments sentimentals i amb records personalissims, sortim a cooperar al compliment de les seves ordres d'extermini. Així no es veu cada dia. Així pot ser no es veu mai més.

CARLES SOLDEVILA

LA POLITICA ITALIANA

El cop d'Estat feixista

Mussolini encarregat de formar Govern

Mobilització feixista : 22,000 camises negres a les portes de Roma : Diaris assaltats : Probables ministres : Un programa exterior que portarà dificultats

Roma, 29.—Segon asseguren els diaris, el Rei s'ha negat a signar el decret declarant l'estat de guerra.

Els ministres es reuneixen a laarrera hora d'ahir al ministeri de l'Interior amb l'objecte d'estar al corrent de la situació a províncies.

Les notícies, rebudes de tota Itàlia anuncien que regna tranquil·litat.

S'lament se sab que els feixistes s'han apoderat d'algunes ofícines públiques, però en lloc d'actuar amb violència ni amb ofenses greus, a excepció de Cremona, on hi hagué col·lisions sanguinants.

Anit es dirigí al Quirinal una important manifestació formada per feixistes i nacionalistes que aclamaren al Monarca amb entusiasme durant molta estona.

El Rei ha celebrat conferències amb els senyors Tittoni, De Nicola i Salandra, sobre la solució de la crisi ministerial.—Havass.

LA LLEI MARCIAL DEL FEIXISME : UN MANIFEST

Berna, 29.—Segons un despatx rebut de Milà per l'Agència telegràfica suïssa, el Comitè feixista d'agitació ha publicat un manifest declarant que els feixistes marxen sobre Roma.

Tots els feixistes, tant caps com simples partidaris, han estat mobilitats i ha entrat en vigor la llei marcial del feixisme.

Tots els poders han estat tramesos al Comitè d'acció, el qual està constituït per quatre membres investits de poder dictatorial.

El manifest afegeix que els feixistes lluitaran contra les classes polítiques sense energia, i no contra la força pública. El document acaba dient:

"Feixistes de tota Itàlia: Uniu les vostres forces. Es necessa viencer i vencerem."

LA MARXA DELS FEIXISTES CAP A ROMA : PRECAUCIONS

Roma, 29.—Les autoritats han pres precaucions davant de l'avenç dels feixistes. A Roma els soldats, amb baioneta calada, han ocupat tots els llocs estratègics. Es senyala la marxa cap a la capital i a poca distància d'ella, de 20.000 feixistes. Sembla imminent que el Rei encarregui la formació de Govern al cap del feixisme.

Qualsevol altra solució en aquest moment sembla exposada a provocar greus trastorns.—Havass.

A CINCO QUILOMETRES DE LA CIUTAT ETERNA

Roma, 30.—El "Giornale di Roma" preveïx l'entrada imminent a la capital de les milícies feixistes concentrades als voltants. El fet havia d'haver-se realitzat aquesta tarda. Vint-i-dos mil feixistes arribaren a cinc quilòmetres de la capital.—Havass.

A ROMA PRECAUCIONS I MESURES CONTRA L'AFLUENCIA FEIXISTA

Roma, 30.—El diari "Il Mondo" diu que les tropes rebren ahir ordres severes per a impedir l'entrada a Roma de les forces feixistes.

Alguns nuclis feixistes procedents de Pisa, Florència, Nàpols, Livorno i altres poblacions, armats de fusells, han estat detinguts en les carreteres que allueixen a aquesta capital.

Les autoritats militars impediran la circulació ferroviària des de les sis del matí d'ahir, tornant els trens a llurs dipòsits.

Els feixistes han aixecat els rails en alguns llocs.—Havass.

LA SITUACIO A LA CAPITAL

Roma, 29.—Els tramvies no circulen, però nombrosos autobusos, automòbils i altres carruatges animen els carrers. Les autoritats tenen adoptades severes mesures. Els diaris han publicat les llurs edicions de tanyany reduït. Durant tot el dia s'han celebrat nombroses manifestacions, aclamant la multitud al rei.

Tots els diaris elogien la conducta del rei per haver-se negat a signar el decret declarant l'estat de guerra.

Ahir a la tarda hi hagué una topada violenta entre comunistes i feixistes de la que resultaren dos morts i alguns ferits.

L'ordre ha quedat restablert immediatament.

El Papa ha enviat lletres a tots els bisbes ordenant-los-hi que multipliquin els llurs esforços per a la conservació de l'ordre.—Havass.

DIARIS ASSALTATS

Roma, 30.—L'aspecte de Roma és quasi bé normal. Anit els feixistes aconseguiren penetrar a les oficines del "Mondo", el "Paese", "Monopolo", "L'Epoca" i "Azione". En alguns d'ells destruïren i cremaren els mobles.—Radio.

MUSSOLINI FORMARA GOVERN

Roma, 30, a les 3 (urgent).—Salandra s'ha negat a acceptar l'encarreg del rei de formar Gabinet. El sobirà ha pregat a Mussolini que formi ministeri i aquest ho acceptarà.—Havass.

Roma, 30.—Segons el "Giornale di Roma", Mussolini esdevindrà poder comptar amb forces suficients per a formar un gabinet sòlid, ha decidit d'abandonar la solució Salandra i formar ministeri exclusivament amb els feixistes.

Els diputats i senadors lombards han pregat a Facta que ajudi al Gabinet feixista.—Havass.

Roma, 30.—Havent refusat el senyor Salandra el formar Gabinet, el rei ha confiat aquesta missió al senyor Mussolini.

Aquest declarà que estava disposat a resoldre la crisi ministerial immediatament, puix pesela una llista completa de col·laboradors, entre els quals hi figuren set feixistes.—Radio.

LA CARTERA D'AFERS ESTRANGERS

Roma, 30.—Mussolini encarregarà la cartera d'Afers Estrangers a un diplomàtic que és actualment ambaixador.—Havass.

ELS PROBABLES MINISTRES

París, 30.—De Milà comuniquen per via suïssa que se sap que no entra en els plans de Mussolini la constitució d'un Gabinet exclusivament feixista. El cap feixista es proposa de fer-se càrrec del ministeri de l'Interior i interinament de la cartera d'Afers Estrangers. Es creu que el general Diaz anirà al ministeri de la Guerra i que l'almirall Thaon di Revel anirà a Marina. Mussolini donarà algunes carteres als feixistes, però principalment designarà a aquests per a ocupar nombroses subsecretaries d'Estat.

Sembla molt probable la designació dels diputats feixistes Ciano i De Stefani per al càrrec de ministres.

També s'afirma que el partit popular catòlic tindrà algunes carteres i que els liberals simpàtics al feixisme estaran igualment representats en el nou Gabinet.—Havass.

EL PROGRAMA EXTERIOR PORTARÀ DIFICULTATS

París, 30.—La "Chicago Tribune" anuncia que els dirigents feixistes han fixat ja com segueix les grans línies de la política estrangera que desentrotllarà en el Govern.

Primera.—Repudiació de tota els tractats acabats amb l'Imperi Estàvia en ço que es refereix a la costa dalmata i més especialment a Fiume.

Segona.—Concessió a Itàlia d'una part més important en les reparacions.

Tercera.—Esmena al pacte de Washington per a permetre a Itàlia augmentar la seva flota de guerra.

Quarta.—Concessió a Itàlia del Dodacanis.

Quinta.—Alernament de la Conferència de Lausana per a permetre al nou Govern italià examinar atentament el problema d'Orient.—Radio.

Autobuses de Barcelona, S. A.

Aplec Comarcal d'"Acció Catalana" a Balaguer

La Joventut Nacionalista de Balaguer, aquesta entitat, d'un nacionalisme tan enèrgic i tan pur, organitzà cada any un homenatge als qui caigueren el 31 d'octubre de 1413 a l'heroica ciutat. Enguany l'homenatge ha tingut una més ampla significació patriòtica per tal com "Acció Catalana" ha fet que coincidís amb ell el seu segon Aplec comarcal.

La nit del dissabte, ha aguer es preparat a rebre dignament els oradors i representants. A l'esplanada plaça del Mercadal la multitud ballava sardanes. Al pont damunt el Segre, compactes grups de nacionalistes esperaven els patriotes de Barcelona. Quan l'automòbil de Tàrraga van baixar-ne els senyors Martí Esteve, Duran-Reynals (Estanislau) i A. Rovira i Virgili, acompanyats dels representants de la Premsa i de les Joventuts Nacionalistes, el poble esclatà en visques i aplaudiments, aclamant la llibertat de Catalunya, i els acompanyà en manifestació al llur hostatge. Els manifestants anaven precedits d'autorques, i a l'arribar a la plaça del Mercadal hi hagueren entusiastes aclamacions.

Per tot Balaguer no es parlava d'altra cosa sino dels actes de l'endemà. Hom preveia l'arribada de nacionalistes de tota la comarca, frescos d'escollar la paraula dels representants d'"Acció Catalana" i de renovar el llur jurament de fe patriòtica recordant la data trista del 31 d'octubre de 1413.

EL PRIMER HOMENATGE

A mitja nit sortí de la Joventut Nacionalista una nodrida colla, amb els representants d'"Acció Catalana" al davant, que va oferir el primer homenatge a la memòria de Jaume el Dissortat; damunt la làpida que a la façana de la Casa de la Vila commemora la lluita del comte d'Urgell, foren col·locades les corones i ramis que van remetre "Acció Catalana", "Nostra Parla", l'"Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana", etc., i que més avall enumerem.

El regidor Duran-Reynals va pronunciar uns mots explicant la significació de la desfeta de Balaguer i treient-ne deduccions de l'època que cal realitzar i de l'actitud que cal prendre. La lligó que la història ens dona avui és aquesta, digna: —No hem de seguir l'exemple negat dels compromissaris de Casp, però tampoc posar-nos a recomanar encara una revolució com la de Jaume el Dissortat. L'exemple que hem de seguir és el d'aquells catalans que com Ríuallier sabien imposar als dominadors l'esperit de la terra dominada. Cal una actitud vigilant i digna mentre preparamos l'hora de la nostra màxima llibertat.

El senyor Xavier Rubies, representant nacionalista de Balaguer, pronuncià en nom de la comissió organitzadora, uns breus paraules i després comentant amb joia l'actitud que l'homenatge ha pres aquest any.

Tots dos foren molt aplaudits.

ELS ACTES DE DIMEN- CLES AL MATÍ

Dimenge a matí moltes cases de Balaguer apertegueren ornats amb la bandera catalana. La plaça del Mercadal, sobre tot, presentava un excel·lent aspecte. Al peu de la làpida de Casa la Vila una comissió rebia els ramis i corones que anaven arribant.

A quarts de deu, al Santuari fou dita una missa, organitzada per: Pomells de Joventut, A la sortida, pels voltants del Santuari, a les portes del castell, hi rememorà una gran gentada. Ja tots els pobles i ciutats d'arreu de Balaguer havien arribat representants. Una extraordinària participació femenina donava a la festa un aire agradable i un gran color. Les banderes dels Pomells de Mollerussa i de Lleida eren aplaudides amb aclamacions.

A l'esperada que hi ha al davant del Santuari, colles nombroses van ballar sardanes, interpretades per una orquestra local.

A quarts de dotze es procedí a l'acte solemne de descobrir la làpida que "Acció Catalana" ofereix a la ciutat de Balaguer en homenatge a Jaume el Dissortat. Davant la làpida, enclavada en una de les parets de la muralla del castell, l'Antoni Rovira i Virgili pronuncià un breu discurs, sovint interromput pels aplaudiments de la gentada.

"Poble de Balaguer"—va dir— Veniu de Barcelona a oferir-vos, en nom d'"Acció Catalana", aquesta làpida commemorativa i a reunir a l'entorn de l'ombra de Jaume el Dissortat els nacionalistes de la comarca. Dos agües hem celebrat fins ara: l'un a Ripoll, on nasqueren, en 888, la dinastia i la nacionalitat catalanes; l'altre, a Balaguer, o s'estingia la missaga dels nostres reis i en 1113, començava la pèrdua de la nostra llibertat nacional. Entre aquestes dues dates de 888 i 1413, hi ha tota la glòria i el poder de Catalunya; hi ha un 1150, que vení amb Aragó un 1229 amb la marxa de les naus catalanes a Mallorca; un 1302, que senyala la

rient. Aquestes dates de glòria i de plenitud nacional són lances de cop, violentament, a Balaguer.

Els qui honorarem a Ripoll l'inici de la reconquesta, honorem aquí a Jaume el Dissortat, en la desfeta del qual és començada a declinar la nostra pàtria. Nostres no som oortensans de la victòria material. Els que honorem el vencedor que sap dur a la mà l'espasa dreta, sabem també honorar al vençut que cau per Catalunya.

Per Catalunya caigué Jaume d'Urgell, el Dissortat, hereu de la Corona catalana. Martí l'Humà, l'anomenava "el seu més pròxim parent", i així ja donava resolent el plebiscit a la successió. Però l'home que estava destinat a ésser rei, no va ésser rei. Van arrabassar-li la Corona, i la dignitat i l'honor. La dissort del comte d'Urgell pesa damunt la nostra pàtria dissortada. Al darrera del Rei foraster va venir tota una invasió que, encara dura, un poder estrany a la nostra terra, que encara avui disposa de la nostra sang, que tant ens caldria potser per aconseguir la llibertat de la nació.

Recordem els fets dolorosos: el 31 de maig de 1410 mor el rei Martí sense successió directa. Per resoldre el problema es reuniren uns arbitres a Casp, que dicten una sentència contrària a Catalunya—juny de 1412—. L'historiador Zurita parla de l'efecte que aquesta sentència produí: a Aragó fou ben rebuda a València no tant, a Catalunya molt menys. El comte d'Urgell es resisteix a reconèixer el rei castellà, i el 1413, voltada d'un exercit castellà, al cap de tres mesos, en mig de sang i de fam, Balaguer caigué en poder de l'enemic. El comte Jaume, amb l'espasa trencada, es llurà al vencedor, i un tribunal, presidit pel mateix Ferran, el d'Antequera, el condemnà a la pèrdua d'honors, de béns i de llibertat. La vila li fou conservada, però fou iniquament passejada pels camins d'Espanya; tancat al castell d'Urrera, prop de Samora. El 1426 el porten a Nàtiva, on mor uns quants anys després.

Quantes dates tristes després de la caiguda de Balaguer! Recordem el 1462, amb la guerra de Joan II, complicada amb la revolta dels remences; el 1467, que ens donà la Inquisició castellana; el 1714, darrer esforços de Catalunya per evitar la pèrdua de la llibertat, a la qual havien obert un rebortant irreparable en les miralles de Balaguer.

Aconsellem-nos, però. Torna a pensar un vent de llibertat per damunt la nostra terra, i el miracle de la nostra resurrecció nacional ha estat fet. L'espasa trencada de Jaume d'Urgell, refeta, unida novament, la drega la nostra joventut. Que avui la làpida que avui descobrim sigui salutada per la llibertat reconquerida!

El regidor nacionalista de Balaguer, En Francesc Porta, descobrí la làpida en mig dels aplaudiments del públic, i en remetre a "Acció Catalana". La làpida és de marbre i diu, en lletres d'or: "Al darrer comte d'Urgell qui a Balaguer defensà la causa nacional de Catalunya." "Acció Catalana". —29 octubre 1922.

Un cop acabat l'acte, van cantar-se "Els Segadors" i fou aclamada la nostra independència.

UNA BENEDICCIÓ PATRIÒTICA

Congregat novament el poble a la plaça del Mercadal, En Joan Bergós, dels Pomells de Joventut de Lleida, va oferir el seu homenatge, amb veu i gestos. Va fer notar que les extremes joventuts d'arreu seran demà a l'avantguarda de l'exercit alliberador de Catalunya.

I acabà demanant al senyor Rubies que volgués ésser amb uns rúes de les que cobrien la làpida de la Casa de la Vila, la bandera dels Pomès. Aquestes flors seran la benedició de la bandera, que el bisbe de Lleida no va autoritzar.

En Xavier Rubies va fer-ho així i el públic esclatà en una gran ovació i en un al·lèl treu hume nacional.

L'APAT

A la una i mitja, els representants d'"Acció Catalana" foren acompanyats a la "Gran Fometa de Espanya" amb un àpat d'homenatge. Hi comparegué una setantena de començals de Balaguer, Lleida, Bellaterra, Berges, etc. No es pronunciaren brindis.

EL MILING

El miling d'informació nacionalista va celebrar-se al centre Pinyal, ple a vessar molt abans de l'hora anunciada. Hom constata la presència de moltes delegacions comarcals. El nombre de noies que hi assistiren fou un detall varament simpàtic. A l'escenari hi comparegueren seient els representants d'entitats i de la Premsa, presidint l'acte l'entusiasta Xavier Rubies, de Balaguer, el qual obrí l'acte amb unes paraules optimistes.

Els actes d'avui—diu—començaren un fet tan tristament trascedent com el del començ de la nostra esclavitud. No caldrà que ens plunyem, sino que manifestem la nostra indomitable

voluntat d'esdevenir el que forem. Els nacionalistes recohem l'esperit que duia a la lluita els soldats de Jaume el Dissortat. Si aquest esperit ens uneix a tots serem invencibles.

Seguidament, donà la paraula al senyor Duran-Reynals, que és acollit amb grans aplaudiments.

En Duran-Reynals digué, si fa no fa, el següent:

Catalans: Vo diria que les meves primeres paraules fossin una salutació a les terres de l'occident de Catalunya, amples i obertes a tots els vents, hospitalàries i generoses, on tota idea noble ha trobat acollida i on totes les gràcies han florit. S'ha dit que les terres planes són terres de llibertat. Que aquest vaticini es compleixi, catalans de Balaguer. Que allà on caigué Jaume d'Urgell apa regui el primer estol de l'exercit que lluiti per la llibertat de la pàtria!

Aquest matí, En Rovira i Virgili us ha fet notar la significació dels nostres aplecs. "Acció Catalana" el mateix honora al vencedor afortunat que el vençut heroi; honorem una mateixa virtut: l'amor a Catalunya.

També us ha fet notar En Rovira com queia, amb Balaguer, la llibertat de Catalunya. Des d'aleshores s'ha anat produint l'oposició entre els dos esperits: el dominiador i el dominat. Totjust assegut en la cadira dels nostres reis gloriosos, Ferran d'Antequera l'opava amb l'ànima democràtica de la ciutat encarnada en la figura de Píuallier. Aquesta topada, aquesta incompatibilitat, foren manifestes a través de la història i continuïn d'una manera viva. L'esperit del comte de d'Olivares i de Ferran d'Antequera no és mort encara. El problema no té la tragèdia amollida dels primers temps, però dura.

Encara hi ha l'empleat que ens diu: "Hableu-vos en cristiano" per recordar-nos que ni el dret de parlar català tenim; encara hi ha el policia que ens arrabassa la bandera del trauc de l'americana, i el jutge que ens persegueix, i el bisbe que ho consent i es nega a beneir una bandera catalana, l'arrada amb la sang de Jofre i dels. (Gran ovació.) I també hi ha el bisbe que amb un "dússé" censura la prohibició dels de la llengua catalana en un capítol de canonges.

Doncs, bé: Al jutge, al policia, al bisbe castellà, no els demanem que actuin bé. Els demanem que s'obrin. Hem dit moltes vegades, i cal repetir-ho, que el problema de Catalunya no és de bon o mal govern, sino de govern patriòtic. Afegeix que no és tampoc essencialment un problema de voluntat.

Si ho creguéssim així, raonàriem com uns perfectes demòcrates, però no com uns perfectes nacionalistes. El problema de Catalunya està per damunt de tots els problemes polítics; no cal pas la mateixa més i els catalans per afirmar els nostres drets nacionals: un sol català pot justificar la llibertat de Catalunya.

La nació no és solament els homes que viuen sobre una terra i parlen una llengua i tenen uns costums. Són també els que han passat i els que viuran, els que han parat a la nostra llengua i els que la parlaran temes a venir i bauran en les mateixes fonts i llauraran els mateixos camps. En que donem unitat a tantes coses i a tals homes, és el que en un sentit ample s'ha dit una cultura. Però dir que el problema de Catalunya és un problema de cultura, per la nostra cultura catalana, vol dir una nació que sigui al mateix temps un Estat. (Aplaudiments.)

El problema cultural té una importància de primer ordre. És com el que En Rovira a la seva conferència de l'Ateneu, el que s'ha passat en eleccions s'hagués gastat en escoles... (Gran ovació, que no deixa sentir l'acabament de parlar.)

La cultura és per un poble, no solament un instrument de lluita, sino l'emblema de la seva dignitat, com l'espasa per un cavaller anti. L'època rossa, prisa, ment, que pot sentir una causa nacionalista és el contacte amb una cultura superior. Tres regles de cultura francesa al Rosselló han estat més útils que cinc seges de cultura espanyola a Catalunya. (Aplaudiments.)

Per acabar, vull retreure un fet. Una de les terres dominades per les armes espanyoles quan s'estenien triomfants per Europa foren els Països Baixos. Després de l'armistici amb Espanya, Holanda trobà els dies més negres de la seva vida nacional. Qui sap les coses de que és capaç Catalunya, quan legi sigui amb Espanya el seu tractat de pau! (Gran ovació.)

En acabar-se a parlar

En Martí Esteve és objecte de gran aplaudiments. Aprofitant la commemoració dels fets tristes de 1413—diu el regidor d'"Acció Catalana"—hem vingut a celebrar aquest Aplec comarcal. Abans anàrem a Ripoll a exaltar al figura del primer comte, avui a Balaguer, on enigüé la dinastia que a Ripoll començava.

Posem unitat a les terres i a

les dates diverses. Sota el Pirineu o a les ribes del Segre, en rememorar els fets gloriosos i els adversos, "Acció Catalana" proclama el seu sentiment de la victòria, la seva fe en Catalunya i en un moviment que ningú no podrà aturar i que farà lluir, un dia o altre, la nostra pàtria. (Aplaudiments.)

Si "Acció Catalana" tingüés un altre caràcter no buscaria la connexió amb aquesta festa, tan llianyans, però tan fonamentals.

Cerquem la base de la nostra victòria en el passat. Malaventurat del poble que menysprea la seva història! La història no és una cosa freda i ritual, sino ben viva. És la herència de les generacions catalanes el que ens dona força per seguir els camins futurs. Sense la història, el triomf ens fora molt més difícil.

Donem un lleuger cop d'ull al que s'esdevingué a la nostra terra per causes polítiques. Començava a Ripoll la nostra esplèndida vida nacional. Més tard, uns nous catalanes les que creuen el braç de mar que ens separa de Mallorca. Són germans nostres els qui porten a València i a Orient, amb el soldat, al cultura. Era aleshores que Catalunya produïa la primera cultura medieval. I ve que, per un parlament, pel Compromís de Casp, s'estronca la dinastia catalana i comença una època de decadència, de malestar, de pobresa, perquè un poble sense llibertat és un poble sense riquesa espiritual ni material. (Molt bé.)

Des de 1413 no hi ha hagut a Catalunya pau ni tranquil·litat. Mireu com s'ens arrecona i s'ens ajup. Comencen ben aviat les discordies entre els catalans, com aquella de la revolució dels remences en temps de Joan II, solució-nada pel seny dels uns i dels altres, en aquella sentència arbitral de Guadalupe, que inicia en certa manera la preparació de la renaixença. L'època que comença el 1413 a Balaguer acaba en 1714 a Barcelona, caiguda sota la grapa del vencedor que l'any 1716, amb el decret de Nova Planta, posava damunt nostre un estigma de vergonya que no s'ha esborrat encara.

Però sortosament, senyors, una nova renaixença es desencadena, que durà l'absoluta sobirania de Catalunya. Aquesta renaixença es ven travessada de tant en tant per crisi. Una d'aquestes crisis és la que donà lloc a l'aparició d'"Acció Catalana": quan començàvem a ascendir, algú ens feia massa en la facilitat de la victòria i s'entregava a còmodes posicions. Quanta gent no havia dit que d'una elecció en vindria la victòria de Catalunya! Qui, havent intervingut en la vida política, no pot pensar-se d'una fallida semblant!

No ho repetim mai més: la llibertat de Catalunya, com totes les coses sagrades, no s'aconsegueix amb un esforç fàcil. Cal una obra intensa per part de tots.

No ho repetim mai més. El que hem de fer, enlloc de proclamar la victòria és enfortir el nostre esperit i el nostre cos, que dia i nit ens serà necessari. (Aplaudiments.)

S'ha tractat d'inslaurar un Estat català. Això no ens ha escaral·lat als nacionalistes, perquè creiem que a la nació li correspon l'Estat. Però, en lloc de proclamar l'Estat català, no valdria més que preparessim l'adveniment d'un Estat català? (Grans aplaudiments.)

Això és el que hem de fer: enfortir Catalunya per que esdevingui una terra lliure.

Es que no hi ha dificultats? Sí. Però tinguem en compte la situació d'Espanya. Ditem, Deismen-la en pau! No li desvetllem engúies amb crims inútils de revolució que no hagi de venir. Fem-nos forts en silenci. Vostres, gent de Balaguer, sou un nucli fí de catalanitat; però mireu el que falta fer encara. Catalunya no és tota nostra; en aquesta Mancomunitat que aciemem com a govern incipient no hi són ni València ni Mallorca, Galdra, Berges, que abans d'expandir-nos treballarem nació endins. Atacem amb el mite de l'Espanya gran, però irradiem per tot Catalunya la nostra fe nacionalista. En aquest apostolat no volguem desmentir al vostra tradició, balaguerins, que puguem. Tingueu confiança en aquest infant que a la plaça, sola el sol i en les nostres muntanyes canten la nova fe i el confort—se. E la podem ésser catalans lliures, si, amb un creixent, creix també la flama viva que crema en llur pit. (Ovació que dura arga estona.)

El president cedí la paraula al

Rovira i Virgili, que és aclamat, a pen dret, per la concurrència.

"Catalans de Balaguer"—són les seves primeres paraules—: Salut i llibertat!

Fa poques hores que soc entre vosaltres i ja em sento atret per la vostra simpatia. Hi ha alguna cosa que ens uneix. Soc d'una terra on se'n diu "gent del camp, gent del llamp". També en vosaltres hi veig el llamp de l'ideal que us abraça. Els aixes

amb que ens rebreu anit em semblen les flames patriòtiques que us encenen. Mantingueu-les ben altes i pures.

Els homes d'"Acció Catalana" venim empesos per un ideal: podríem estar-nos a casa, rectes en la cambra d'estudi, però hi ha una força superior a nosaltres que ens mou i un nom que ens crida: Catalunya. (Aplaudiments.)

Sou d'una comarca interior. Així com les terres de vora mar i les frontereres ens porten aires de fora, les interiors conserven les condicions essencials de la terra, les qualitats de la raça. Aquesta missió conservadora escau a Balaguer. Podríem dir que Catalunya és tota camp i mar, i el català, és pagès i mariner alhora: mentre l'un es posa en contacte amb el món, l'altre escolta els veus de la terra, i al clavar ben endins a ralla sent l'alenada immortal de la raça.

Balaguer exerceix en aquesta terra d'Urgell un especial mestatge. La influència benèfica de la ciutat catalanitzada irradia per tot. Balaguer és dins el mapa de Catalunya com un foc que fa claror.

He vist la part principalíssima de les dones en el nacionalisme de Balaguer. "Acció Catalana", en la seva organització, els hi ha obert de bat a bat les portes. Sense elles no guanyàvem la batalla.

Que la vostra presència ens en coratgi, dones catalanes, i si convé, renteu-nos amb aigua clara les ferides. Us demanem el confort de la vostra paraula i la pietat dels vostres ulls.

Elles faran que poc a poc sigui bandejada la llengua forastera i que tots els noms siguin dits en el dogma nadiu. Sentint la llengua catalana en els llavis de les nostres dones, ningú no dirà que sigui aspra i dura. Quan a cançó els floreixi com un picarol, ningú no dirà que sigui ferrenya. Dura, cantada per una dona, tot el perfum de les nostres herbes.

La nostra llengua ha d'ésser com una bandera sonora que ens meni. Quan tot havia caigut ella ens salvà i féu el miracle de la nostra resurrecció nacional. Ella és el senyal de la victòria, la promesa de la llibertat futura.

Venem temps nous. No sabem quin camí caldrà seguir. Hi ha qui creu que encara es possible l'efusió. Però recordem com tots els intents efusius han fallat: el Compromís de Casp n'és un exemple.

Hi ha un document confidencial referent a la guerra de 1640. Claris s'havia proenat un conflicte a Madrid. Aquest home inèdgit, misteriós, escriu: "Amb aquesta gent (amb els espanyols) no ens hi podem entendre. Són com els nozers, que només donen fruits a bastonades." (Aplaudiments.)

És possible que és digni que som separatistes. No ens ofendem gens. Això era en altres temps. Nosaltres volem que Catalunya sigui mestressa del seu govern, i si ens preguntéssim quina forma de govern volàriem, no la diem, però la deixem endevinar. Respeciaríem, però, la voluntat de la majoria. Ja és conegut el nostre criteri sobre el cas d'Irlanda, per exemple.

Però, és que avui ens trobem per ventura en el cas d'Irlanda? És col·lar entre una autonomia federal i una independència? Si això s'entengués caldria que alguns ens hi posessin. Però no ens ofensem res. No podem escollir; ens ho haurem de pendre. Dones, prenguem tot el que puguem, que al cap d'avall no podríem res que no fos nostre. (Ovació.)

Ara mateix, a l'Alcalde de Balaguer s'ha afegit a la nostra catalaníssima proposició sobre les anomenades minories nacionals, una cosa poc graciosa, de llatí a Espanya. Recordem una noble polonesa que deia que els noms de llatí i fidel s'escauen bé als gossos de casa, no a un poble lliure. (Grans aplaudiments.)

Hi ha encara qui remou el nostre ideal dient que una Catalunya lliure fera patiment. Qui pot dir-ho, això? Catalunya, precisament, ha estat un model de poble lliure durant tota la seva història. Catalunya vermellija al costat del color negre de Castella i d'Espanya. Tampoc no hi ha contradicció entre el sentit modern del nacionalisme i el record de la història. Els pobles foren una unitat en l'espai i en el temps. L'esperit és jove i etern. Quan ho norem el nostre joventut no rememorem una cosa morta, renovem una fe i un jurament. La Catalunya morta és la desnationalitzada. La del segle XVIII és molt més descriptiva i envellida que la dels segles XIII i XIV.

Perquè hom de refusar de reconèixer la grandesa de la Catalunya passada? Els morts no han de governar-nos, però vivim entre els vius: els morts dignes, que com Jaume d'Urgell representen l'ànima de la pàtria. (Ovació.)

Els catalans comencem a cansar-nos de l'opressió. Podem, doncs, contribuir al predominat d'un poble superior. Però, si com a catalans ni com a homes, no podem admetre que un poble com

Castella ens governi. Castella és un poble que ha tret la rifa: el descobriment de les Amèriques, fet per casualitat. Però mireu com tot ho ha anat perdent.

Ah, si aquella sort l'hagués tinguda Catalunya i en lloc dels espanyols haguessin anat a l'Amèrica els menestres catalans! La nostra llet, que hi fora parlada i el nostre imperi hauria estat enorme.

Veig amb goig que l'ideal encen Balaguer. La vida és així més alta i noble. Espero que si avui venim com a sembradors, hi vinguem un dia com a recollectors.

La vostra plaça magnífica sembla que reclami un exercit i les banderes de la victòria. Per a quan això sigui, a reveure!

Llibertat per a Catalunya! Llibertat per als catalans!

Una enorme ovació acollí els darrers mots del Rovira i Virgili.

Finalment, En J. Sauret, secretari de la Joventut Nacionalista de Balaguer, pronuncià unes paraules plenes de catalanitat i d'energia, i el senyor Rubies donà per acabat l'acte. El públic, a peu dret, i en mig d'un entusiasme delirant, cantà "Els Segadors, bo i desfilant amb ordre."

L'èxit del miling ha estat indescriptible. Els nacionalistes de Balaguer i de tot l'Urgell han pogut fruit una exposició cara i apassionada dels ideals que mouen la novella comunitat de patriotes. Amb aquest miling acabà la patriòtica diada de Balaguer, car l'anunciada manifestació nocturna fou suspensa a causa de la pluja.

Adhesions, delegacions i corones

Per a l'homenatge a Jaume el Dissortat hom rebé les següents adhesions:

"Rassorgiment", periòdic, Buenos-Aires; Centre Català, Mendoza (A. A.). Nostres Sols, Mendoza (R. A.). Casal Català, Buenos-Aires; Casal Català, París; "Sempre Avant", periòdic, Borges Blanques; Dos Pomells de Joventut, Lleida; Minoria Nacionalista, Bellvís; Associació P. E. Catalana, Barcelona; Ruffi Pelayo, Santander; Pomells de Joventut, Premià de Mar; Miquel Moneny, Premià de Mar; Germànor Catalanista, Barcelona; Pomells de Joventut Mongai; 33 Pomells de Joventut, de Sabadell; "Garba", revista, Sabadell; Agrupació Catalanista, Palandós; Nostra Parla, Barcelona; Associació Catalana, Juncosa; LA PUBLICITAT, diari, Barcelona; Acció Catalana, Barcelona; 7 Pomells de Joventut, de Mollerussa; Joventut Nacionalista, Arenys de Mar; Acadèmia Montserratina, Mollerussa; Delegació de la Protectora E. C. Mollerussa; Centre Nacionalista, Balaguer; Joventut Nacionalista, Borges Blanques; "Urgell-Segarra", periòdic, Mollerussa; Casal Nacionalista, Tremp; Bloc Catalanista, Vilafraña del Penedès; Grup Guixolenc "La Falç", Sant Jeliu de Guixols; Unió Catalanista, Barcelona; "La Tralla", periòdic, Barcelona; Ateneu Obrer del Districte II, Barcelona; "La Nova Canoa", periòdic, Montblanc; Lliga Regomuntina, Barcelona; senyor Enric Abreg, Poble de Segur; Centre Nacional Català, Bellaterra; Pomells de Joventut "Martí Jofre", Bellaterra; Uns catalanistes de Lleida; "El Ideal", diari, Lleida; Nostra Parla, Mollerussa; "Arenys i sa comarca", periòdic, Arenys de Mar; Associació Catalana d'Estudiants, Barcelona; "Legarda Nacionalista", periòdic, Santa Coloma; Joventut Nacionalista, de Santa Coloma; C. Belg. de J. A. P. de S. T. E. de Bellaterra.

Hi havia les següents comissions i delegats:

De Camarasa; Jaume Arguer, de Bellaterra; senyor Enric Montes, de Mollerussa, acompanyat de molts companys, amb la bandera dels Pomells de Joventut de dita ciutat; un granis endonassat amb les quatre barres, en el qual venien els Pomells de Joventut de Lleida amb la bandera (que el senyor bisbe de Lleida no volgué beneir) i acompanyats dels senyors Burgos (Antoni i Joan), Jocsas Samà (per "El Ideal", de Lleida). De Borges Blanques: Ramon Fabregat i altres representants del periòdic "Sempre Avant" i Joventut Nacionalista; els senyors Xammar, de l'Associació Catalanista, de Juncosa; la memoria nacionalista de Bellvís, amb Jaume Jofre; dels Pomells de Joventut de Mongai, el senyor Andreu Aldeob i d'altres; el senyor Enric Pasqual, de "La Tralla", de Barcelona.

Durant el dia del dimenge foren col·locades les següents corones i flors damunt la làpida emplaçada a la ciutat.

Una corona de Joventut Nacionalista, de Balaguer; una corona d'"Acció Catalana", un ram de flor de "Nostra Parla"; un ram de flor de "Rassorgiment", de Buenos Aires; un ram de flor de l'A. P. de l'E. C.; un ram de flor del Grup "Sempre Avant", de Borges; una corona de Les Pomells de Balaguer; un flor de les Pomells de Mongai; un ram de flor dels pomells de Mollerussa i altres.

La post guerra

Els membres de la Comissió de Reparacions han sortit cap a Berlín

París, 30.—Els membres de la Comissió de Reparacions, senyors Barthou, Bradbury, Ragget, marxen a Berlín aquesta nit.

El senyor eladroit i el seu adjunt M. Belmelmans es reuniran aviat amb els restants membres de la Comissió.—Havas.

París, 30.—M. Barthou, president de la Comissió de Reparacions, celebrà ahir el matí una breu entrevista amb M. Poincaré abans de la marxa de la Comissió cap a Berlín, que s'efectuarà ahir.

La Comissió permanixerà uns quinze dies a Berlín i en regressar, després de reunir i discutir els elements de llur enquesta, prendrà una decisió sobre els projectes francesos i britànics.

Interrogat al marxar un dels delegats sobre l'obra que la Comissió de Reparacions efectuarà a Berlín, contestà: —Anem sencillament a Berlín a començar una tasca que continuarà a la Conferència de Brussel·les, tasca que consisteix en voler harmonitzar les consideracions psicològiques i polítiques amb les ineludibles necessitats econòmiques.—Radio.

LA S. DE N. I LA REFORMA FINANCERA D'ÀUSTRIA

Londres, 30.—Els delegats de la Societat de Nacions a Viena han acabat l'estudi del programa de reforma financiera redactada pel Govern austríac.

Han estat entaulades les oportunitats negociacions amb aquell Govern per a solucionar la qüestió i es creu que es terminaran aquesta setmana que ve.—Havas.

LA CONFERENCIA INTERNACIONAL DEL TREBALL

Ginebra, 30.—La Conferència internacional del Treball ha discutit avui el projecte de reforma del Consell, segons el qual en cas d'aprovar-se aquest projecte no podrien entrar en vigència sinó després d'haver estat aprovat i ratificat pels diversos Estats.

Es tracta, en efecte, d'una revisió total de l'article 393 del Tractat de Versalles, i a aquesta revisió seguirà la reducció del Consell de l'Oficina internacional, de la manera següent: El Consell es compondrà de 32 membres, dels quals setze seran governamentals, vuit patronals i vuit obrers. Dels setze membres del Consell designats pels Governos, solament sis dels vuit actuals seran nomenats de dret, i quatre d'altres.

Els actuals representants dels Governos de França i el Canadà, que l'aplicació d'aquest projecte implica una minva en els seus drets, ja protestat enèrgicament i han anunciat una fortíssima oposició contra el mateix.—Havas.

EL TRIOMF DEL FEIXISME

LA LLISTA DEL GABINET MUSSOLINI

**Els successos a les ciutats d'Itàlia : Períodics suspesos i assaltats
La política interior del nou Govern : La arribada de Mussolini a Roma
El partit comunista acorda dissoldre's**

Roma, 30.—A tot Itàlia ha produït una gran sensació la notícia de què el senyor Mussolini formarà Govern i és esperat amb gran impaciència el detall de com ha d'estar format el nou Gabinet feixista.

El fet d'haver estat nomenat el senyor Mussolini cap del Govern, ha produït com efecte immediat el restabliment automàtic de l'ordre a tot Itàlia.

Es quasi segur que el nou Govern quedarà constituït aquesta mateixa tarda.—Havas.

LA SITUACIO GENERAL I LES COMUNICACIONS

Roma, 30.—Segons "Il Secolo" el comandament general de les forces feixistes ha signat l'ordre de mobilització de les legions, a fi de mantenir l'ordre i ocupar els punts estratègics i les estacions ferroviàries.

En virtut d'aquesta ordre s'està efectuant la concentració de feixistes en diverses estacions.—Havas.

Roma, 30.—Les comunicacions telefòniques han estat suspeses a l'interior del país. En canvi, el tràfec ferroviari està restablert d'una manera regular, menys en les línies que porten a Roma, on els feixistes fan circular els llurs trens especials.

Els feixistes ocuparen algunes estacions dels voltants de Roma i les autoritats militars ocuparen totes les sortides de Roma amb ametralladores i automòbils blindats, concentrant milers de soldats a les principals estacions de Roma.—Radio.

TRANQUILITAT

París, 30.—L'Ambaixada d'Itàlia comunica nota següent: "Un telegrama d'anit a les deu diu que la situació actual d'Itàlia no causa cap preocupació i no ha ocorregut cap incident digne de menció."

Per altra part les notícies d'origen particular acusen que la formació d'un ministeri amb majoria feixista ha estat acompanyada amb tranquil·litat.—Radio.

ESTRATEGIA DELS FEIXISTES

Roma, 29.—Els feixistes han aïllat tota la part meridional d'Itàlia del rest del país. Han ocupat per complet la Toscana i el Trentí. A Vintimiglia, Hesperia, Sant Remo i altres localitats de la frontera, s'han incrementat de tots els automòbils, camions i tota mena de mitjans de locomoció. Per a evitar qualsevol cop de mà de l'oposició han ocupat els passos estratègics del

Veneto. Milà està presa per alguns milers de feixistes, així com el migdia del país on s'han concentrat prenent per base Montebelluna.—Havas.

ELS FEIXISTES AL NORD QUARTERS ASSALTATS

Milà, 29.—El "Popolo d'Italia" orgue oficial del feixisme, diu que els destacaments feixistes assaltaren la Prefectura d'Alexandria i el quarter d'infanteria, en el qual s'apoderaren de 10,000 fusells i 600 ametralladores, important material de guerra, especialment telefònic i telegràfic.

Afegeix el "Popolo" que totes les poblacions de Ligúria estan en poder dels feixistes.

Ahí, a les onze de la nit, els feixistes s'apoderaren del quarter dels versaglieri, de Milà, situat a la Via Ancona d'aquesta capital. La tropa no feu resistència als feixistes.—Havas.

L'ORDRE DE MOBILITZACIO

Niça, 29.—Comuniquen de Vintimiglia que a primeres hores del matí els feixistes han plantat pels carrers una ordre de mobilització del partit. Segons aquest document, tots els feixistes havien de presentar-se a les tres de la tarda. A la tarda la ciutat aparegué invadida pels feixistes de tota la zona, vestits amb la camisa negra i el casc.—Havas.

LES POBLACIONS OCUPADES

Milà, 30.—Segons "Il Popolo", els feixistes s'han fet amos de nombroses poblacions, entre elles Pavia, Tovar, Tortona, Mortara, Novi, Ligúria i Alexandria. En aquesta darrera, s'apoderaren d'un important dipòsit de material de guerra i municions.

Sembla que la guàrdia reial presentà les armes al pas de les forces feixistes a la seva entrada a Pavia.—Havas.

MORTS A CREMONA

Roma, 30.—Telegrafia de Cremona que han resultat quatre feixistes morts durant l'ocupació per aquesta de l'edifici de la prefectura.—Havas.

A COMO

Roma, 30.—Comuniquen de Como que els feixistes s'han fet amos de la prefectura i han ordenat la suspensió de tots els diaris de la província.—Havas.

A MILA

Milà, 30.—El dia d'ahir transcorregué amb tota calma, funcionant normalment els serveis. A darrera hora de la tarda un grup

de feixistes intentà penetrar en el local del diari socialista "Avanti", produint-se una col·lisió amb els guardies reials. Sonaren alguns disparos i resultaren greument ferits deu guardies i dos feixistes.—Havas.

PERIODICS DE MILA SUSPESOS

Milà, 29.—L'autoritat militar feixista d'aquesta població ha suspès la publicació dels periòdics "Justizia" i "Corriere della Sera" a conseqüència de l'actitud que han observat amb respecte al feixisme.—Havas.

LES DEVASTACIONS EN ELS TALLERS I OFICINES DEL "SECOLO"

Milà, 30.—Un grup d'un centenar de nacionalistes penetrà aquest matí a les oficines i tallers del diari "El Secolo" fent gran destroça als utensilis, mobiliari i maquinària.—Havas.

Roma, 30.—Ha causat una impressió desfavorable a determinats sectors de l'opinió l'agressió contra el periòdic "Il Secolo", al qual els assaltants han produït danyos materials bastant considerables.—Havas.

MUSSOLINI PASSA PER OIVITAVECHIA

Roma, 30.—Durant la seva estada a Civitavecchia el senyor Mussolini ha estat objecte constant de grans manifestacions d'entusiasme per part dels milers de feixistes que estaven congregats allí.

Mussolini pronuncià un discurs exhortant al poble a mantenir-se dins dels límits de la normalitat, cantant un cant en honor de Rei i de la Pàtria.—Havas.

MUSSOLINI ARRIBA A ROMA

Roma, 30.—A les onze menys deu arribà a aquesta capital el nou cap del Govern, senyor Mussolini, el qual fou rebut per una immensa multitud que es trobava congregada pels voltants de l'estació, amb aclamacions de joia immensa.

Des de l'estació al Palau del Quirinal fou acompanyat pel senyor Mussolini d'important manifestacions d'entusiasme, no interrompudes ni un moment els víscques entusiastes i les aclamacions salves d'aplaudiments.

Tota la capital es trobava engalanada, essent molts els habitants que ostentaven banderes d'Itàlia.

Mussolini fou rebut en el Quirinal, 30.—En sortir el senyor Mussolini del Quirinal, la multi-

tud l'acclamava amb entusiasme. El senyor Mussolini, dirigint-se al públic, digué: —No tindreu un ministeri, sinó un Govern.—Havas.

EL NOU GOVERN

Roma, 30.—Heus-aquí la composició del nou Govern italià: Presidència del Consell, Interior i Afers estrangers, senyor Mussolini.

Guerra, general Diaz; Marina, almirall Taon di Revel; Tresor, senyor Inaudi, nacionalista; Indústria, Teofil Rosi, nacionalista; Finances, senyor Destefani, feixista; Colònies, senyor Fedoroni, nacionalista; Terres alliberades, senyor Giuriale, feixista; Justícia, senyor Oviglio, feixista; Instrucció pública, senyor Gentili, democrata; Agricultura, senyor De Capitani, feixista; Obres públiques, senyor Garnazza, nacionalista; Correus i Telegrafs, senyor Columna di Cesare, nacionalista; Previsió social i Treball, senyor Cavazzoni, populista; subsecretari del ministeri de l'Interior, senyor Fenzi; subsecretari d'Afers estrangers, senyor Pasqualini-Vassallo; subsecretari de Guerra, senyor Debono, feixista; subsecretari de Marina, senyor Chiaro, feixista, i subsecretari de Pensions, senyor Devecchi, feixista.—Havas.

EL PROGRAMA INTERIOR DE MUSSOLINI

Roma, 30.—El programa de Mussolini abarca els següents punts: Simplificació immediata i organització dels serveis de l'Estat; demostració al poble de la necessitat de treballar activament i de suportar els sacrificis imposats per la situació del país. Adopció de mesures que assegurin el funcionament regular dels serveis públics, en els quals seran prohibides les vagues, i lluita contra la especulació dels canvis de la moneda.—Havas.

EL PARTIT COMUNISTA ES DISOL

Roma, 30.—Avui s'ha reunit el Comitè del Partit Comunista, decidint la dissolució del partit davant de la situació actual.

Els diputats comunistes han decidit retirar-se.—Radio.

Roma, 30.—El diari "Azione" diu que el partit comunista ha deixat de funcionar i que els seus diputats presentaran la seva dimissió.—Havas.

El proxim Orient

Ha acabat el termini als grecs per a evacuar la Tràcia Oriental

Constantinoble, 30.—El termini de quinze dies previst per a l'evacuació de la Tràcia Oriental per les tropes, serveis i dependències militars hel·leniques acaba aquesta nit a les dotze.

Chakir-Bey, governador d'Ankara, acompanyat d'alguns funcionaris i contingents de gendarmeria, ha sortit aquest matí cap a la Tràcia, per tal de restablir l'administració kemalista a la regió compresa entre la línia de Chataldja i Chiorlu.

La presa de possessió de les demés regions de Tràcia per les autoritats kemalistes s'efectuarà gradualment durant el mes de novembre. Els gendarmes arribaran d'Ismit i agafaran el tren cap a Sirkeci. Altres, en nombre de 2,500, arribaran avui a Eregli, litoral de Tràcia en el mar de Màrmara.—Radio.

ES IMMINENT EL RECONeixEMENT DE L'ASSEMBLEA PER SOLDA

Constantinoble, 30.—Sembla imminent la desaparició de la dualitat governamental. El Solda reconeixerà l'Assemblea nacional d'Angora, la qual constituirà l'únic poder popular de Turquia.—Havas.

ELS EX-MINISTRES PROCESATS

Atenes, 30.—La comissió d'investigació interrogà el dissabte a Gurnis, Protopodakis, Stratos i altres.

Els diaris anuncien que el príncep Andreu comparexerà com a testimoni davant de l'esmentada comissió.—Havas.

BONAR LAW NO ESTA PER DULGENCIAS

Londres, 30.—El redactor de "The Observer" escriu: "Sir John Bradbury vingué a Londres per a assegurar-se de què tenia la confiança del nou Govern i per a saber si aquest partia la seva opinió respecte a la concessió d'una amnistia a Alemanya. Tingué que marxar sense saber quin és exactament el paper del nou Govern. Tot i així, es sap és que M. Bonar Law ha donat a entendre que sota la seva direcció la política britànica serà més ferma del que era amb Lloyd George. Mr. Bonar Law ha dit que Anglaterra havia de massa lluny en el camí de la indulgència."—Radio.

CAPS SOCIALISTES QUE DESAPAREIXEN

Milà, 30.—Alguns caps socialistes han desaparegut. Es creu que han fugit a l'estranger, refugiant-se a Àustria.—Radio.

ELS ESPORTS

Les grans proves automobilistes

El Any Trofeu Armangué : Tarragona l'Esportiva

Aquella ciutat magnífica de Tarragona que adés hom creia que havia romàs dintre de les seves muralles entencada com en un sepulcre històric, la veiem ara plena d'un abrandament de vida i amb ansies de cooperar amb tot allò que significa modernitat, que fa preveure que promptament la bella Tarragona a les seves formoses naturales, hi ajuntarà una plenitud de moviment que tots els ordres, que ajuntat també amb el desenvolupament de la consciència nacional, farà d'ella una de les més preuades ciutats catalanes. En aquest desenvolupament que natura suau no hi pot trancar també, com és natural, un creixent entusiasme per tot quant és referència a esport en totes les seves manifestacions, els arranjaments periòdicament ens orpenen amb les seves manifestacions esportives, i dintre d'elles surten de quant en quant homes d'una voluntat com els Boets i els Tarragons que posen a disposició d'ells totes les facilitats. És amb aquesta decidida cooperació dels simpàtics ciutadans del Camp, que el Motor Club de Catalunya ha trobat la manera de poder organitzar amb l'esplendor de forma que ho feu almenys aquestes manifestacions automobilistes.

L'ORGANITZACIO

Tot quant diguem resultaria grisa comparat amb l'esplendor organització que saberen donar els organitzadors d'aquesta festa; essent, doncs, el digne ser passarem a intentar de donar al lector una idea de com ha anat aquesta organització.

"Comunicacions": Preveient el nombre extraordinari d'esportistes que de Barcelona arribarien a Tarragona els organitzadors posaren un tren especial i un vaixell de la Companyia Transmediterrània que ultra del servei ordinari de comunicacions ferroviàries que unia les dues ciutats germànies pogueren donar l'abast en aquell nombre considerable de persones que es preveia que assistirien a la cursa.

Altre important servei de comunicacions que es cuida que fés perfecte, fou el telefònic i telegràfic; hom recorda que l'any passat per manca de que aquest servei fés perfecte no pogué acudir-se amb urgència on era més necessari, enquany, doncs, tot era previst; es veu que esperaven per la línia del darrer any el "Cuervo" es presteja a seguir les instruccions del Comitè i no es tingué de lamentar el més petit descuit en aquest servei.

"El trajecte": El trajecte que forma el circuit dels Tarragons-Vallmoll-Sacosta i que mitjaix trenta quilòmetres, havia sigut extraordinàriament cuidat en tota la seva extensió, la carretera estava convertida en una veritable pista, els viratges tenien el conveni rellevant i les voreres estaven protegides per una muralla de sacs de sorra, i en els més perillosos davant d'aquests hi havia una filera de sacs de serradures. En els llocs on el circuit travessava una població aquest era completament tancat, i en els que era imprescindible el pas aquest era facilitat per un pont. Per la força pública era vigilat el compliment de totes les

precaucions per part del públic. La carretera del Pont de l'Armentera amb la de l'Església, fou oberta expressament, amb la qual cosa Tarragona ha tingut una notable millora urbana.

"Serveis d'auxili": Per tot el circuit hi havia personal de la Cruz Roja i en quatre llocs existien ambulatoris, afeixos pels corresponents facultatius i dames de l'avans dita institució, ultra així en un lloc estratègic, on es podia comptar amb la comunicació de variis camins que al trajecte fou mantent un hospital de sang on estava disposat un especialista per a casos greus, i un sacerdot estava també disposat per prestar els auxilis espirituals.

"Serveis d'avitallament": Enfront de les tribunes estaven instal·lats els serveis d'avitallament de les cases quals marques estaven representades.

"Afluència": Aquest servei era esplèndid de debò, consistien en un immens quadre, rematat per un colossal relleu de torres, i vint grans cerques hi aje estaven alineats dintre d'aquest quadre, cada cercle blanc estava numerat i corresponia al número d'un concursant, en el centre de cada cercle hi havia un lloc vermell, que era encès tan bon punt els controls d'arribada dividaven un concursant, qual aparició era avisada al públic per un toc de sirena simultàniament amb l'encès del llum corresponent. Al voltant de cada cercle estaven disposats dotze espais cèntrics, on apareixia el temps de cada volta. Tot era d'unes dimensions monumentals, i atés amb intachable prontitud, que feia que amb un cop d'ull hom es pogués donar compte a tot hora de la situació de la carrera.

"Tribunes": L'instal·lació de tribunes fou sencillament colossal, instal·lades en l'extensió del Camp de Mars, ocupaven una extensió d'uns 250 metres i estaven formades per tres cosos, el del mig, destinat a autoritats, Premis i central telegràfic, i els deia-

castats a flots i localitat. Aquestes tribunes són formament construïdes, s'alcaven ones dos metres de la seva línia més alta i en forma de graderia continuen aixecant-se fins fins a una molt considerable altura. Tota vegada que l'instal·lació seria força difícil de resenyar, per establir companses, podem dir que en grandiositat i comoditat sobrepassa de molt a la tribuna principal del camp nou del P. C. Barcelona. En immensa velocitat la carrera amb tota la seva extensió.

Entre la tribuna i la vall que formava el circuit hi havia un ampli passeig, en el que hi havia escampat sobre grada amb l'objecte d'evitar la pols que es produïa aixecant. A la part de fora de la vall, en tota la seva extensió, hi havia una penedra de formigó que completava aquesta magnífica instal·lació.

"Restaurant i Bufet": Propera a les tribunes, en un gran edifici fou instal·lat el restaurant, i anexo al mateix el servei de bufet.

"Música": La Capla La Prometida de la Bisbal, i una banda de regiment tocaren durant les anades i els descansos de l'excelsior en el restaurant.

"Passeig": Aquesta estava al·lucinant d'importantes tribunes, on una immensa velocitat de vehicles de motor estaven alineats i convenientment separats per valles de corda.

LA CONCORRENCIA
Fou nombrosa i distingida, i havia l'alta del nostre món esportiu, el anomenat només fora innumerable de vehicles de motor estaven alineats i convenientment separats per valles de corda.

En la tribuna d'autoritats hi veírem el representant de la Mancomunitat de Catalunya, el president de la Diputació, el alcalde de Tarragona, el canonge dactor Julià, en representació de l'arquebisbe, el regidor de l'excel·lentíssim Ajuntament de Tarragona, senyors Calat, Rabada,

Roca, Mucallat, Gelabert, Arana, Masdeu, Escotet i Alonso. El president del Club Gimnàstic, senyor G. Bonatà; l'enginyer d'Obres públiques, senyor Josep Serrano; l'enginyer d'Obres del Port, senyor F. G. Menbrillera; el president delegat de la Cruz Roja, senyor Cuchí, i alguns milers espanyols.

ELS PARTICIPANTS

Participaren a la cursa els següents cotxes: "Elizalde III", conduït per Alfons Cravenas; "Salmon A. L. II", conduït per Bonatà; "M. A.", conduït per J. Rull; "Lorge II", conduït per Bonatà; "David I", conduït per J. M. Martí; "Salmon A. I", conduït per Bonatà; "Salmon I", conduït per J. Palazón; "Lorge I", conduït per el comte de Sany; "Salmon II", conduït per Bonatà; "Elizalde II", conduït per J. Rull; "Bonatà", conduït per J. A. Ortiz; "Elizalde I", conduït per J. de Vinyas; "Lorge E. H. P. II", conduït per F. Armangué; "Lorge N. H. I", conduït per P. Salas-Seguí.

LA CURSA

A tres quarts d'onze fou donada la sortida al primer cotxe i a quatre minuts a tots els altres concursants. Fou la primera volta tots els cotxes menys el "Elizalde III", que ens comunicaren que s'ha retirat; en aquesta volta porta la delantera el "Salmon", de Bonatà, i fa la volta més ràpida el "Lorge N. H. I".

Segona volta: La tan tota els cotxes, el "Elizalde III", que s'ha retirat, fa la marxa al cap de dues hores 37 m. 10 s. i es reanuda definitivament; continua fent la volta més ràpida en Salas-Seguí.

Tercera volta: La continuen tots els cotxes, el "Lorge E" conserva el record de velocitat; el "Salmon II" continua a el cap de la cursa.

Quarta volta: Es retira el "David I" i el "Hércules", quals marques queden sense representació

a la cursa el "Lorge N. H. I" tota amb el seu bon temps.

Quinta volta: Deixen de participar el "Salmon II" i el "Elizalde II", sobren que han solament tota i poc temps després ens és comunicat que no hi ha hagut conseqüències, però amb dis cotxes es reanuda el circuit aquesta volta fa la més ràpida ment el "Lorge II" amb el millor temps que s'ha fet a la cursa fins ara.

Sexta volta: Mitja cursa: Més que aquesta volta els cotxes no estan, que són el "Salmon II", "M. A.", "Lorge II", "Salmon I", "Salmon III", "Lorge I", "Elizalde I", "Lorge E. H. P. II" i el "Lorge N. H. I", aquest porta la delantera de la cursa el següent el "Salmon A. L. II" i a l'ender el "Lorge I", fa el temps més ràpid el que va primer, i igualen per aviat el establir pel el Armangué a la cursa anterior.

Sistema volar: El "Salmon II" abandona: En Salas-Seguí fa la millor temps d'aquesta volta. Vuitena volta: Es retira el "Salmon A. L. I", són ara els cotxes; té la delantera el "Salmon A. L. II" i el Armangué fa la volta més ràpida.

Novena volta: Es retira el "Lorge II", el "Salmon A. L. II" conserva la seva classificació de primer; el "Lorge E. H. P. II" el el cotxe menys temps que fer la volta.

Decena volta: Continua marxa a el cap de el "Salmon A. L. II", amb un granat de velocitat de 85 kilòmetres per hora el cotxe aquesta volta, que és el més efectiu més ràpidament.

Onzena volta: El "Lorge E. H. P. II", conduït per el Armangué estableix en aquesta volta el millor temps de la cursa, en 49 minuts 39 segons, la qual cosa representa un promití de 92'500 kilòmetres per hora; el "Lorge E. H. P. II" es retira, no marxa aquesta volta, qual retirat vivament sentida, ja que ell, amb el seu company "Lorge E. H. P. II",

CONFERENCIES PREMSA ASSOCIADA : CORRESPONSALS

Una nota de l'Associació professional

L'Associació d'enginyers civils ha fet pública la següent nota: Continuant les vistes per a recabar dels prohoms polítics la seva opinió sobre la pretesa equiparació d'artillers i enginyers industrials, els senyors Artigas i Iñelán, que ostenten la representació de l'Institut d'Enginyers civils, foren rebuts per don Joaquim Sàncz de Toca.

El president del Senat demostrà perfecte coneixement d'aquest problema, que té al seu judici aspecte de major monta que el jurídic.

Malgrat això no dubta que el Govern aconseguirà delimitar en justícia els camps d'acció d'aquestes dues professions d'òrbita distinta.

Examinat clarividentment l'evolució dels ensenyaments universitaris i tècnics, des d'últims del segle XVIII, fou ressaltar la forçosa i creixent especialització a què el progrés material ha arribat.

En el règim d'aquestes professions i encara que en algunes indústries com la metal·lúrgica poden considerar-se en la seva aplicació dintre dels serveis tècnics de l'artilleria, seria viciosa una generalització a totes les altres.

El senyor Sàncz de Toca acabà assenyalant el perill per a l'economia del país de deixar prevaldre tendències dualistes, militars o civils.

En el règim d'aquestes professions i encara que en algunes indústries com la metal·lúrgica poden considerar-se en la seva aplicació dintre dels serveis tècnics de l'artilleria, seria viciosa una generalització a totes les altres.

El senyor Sàncz de Toca acabà assenyalant el perill per a l'economia del país de deixar prevaldre tendències dualistes, militars o civils.

En el règim d'aquestes professions i encara que en algunes indústries com la metal·lúrgica poden considerar-se en la seva aplicació dintre dels serveis tècnics de l'artilleria, seria viciosa una generalització a totes les altres.

El senyor Sàncz de Toca acabà assenyalant el perill per a l'economia del país de deixar prevaldre tendències dualistes, militars o civils.

LA QUESTIO DEL MARROC

Al ministeri de la Guerra han facilitat el següent comunicat oficial: "Al Comissari a ministre de la Guerra: En territori de Melilla, sense altra novetat que haver-se agafat a l'enemic onze fusells en reconeixement efectuat per la policia a Ker-Ker i Seanver.

Corre el rumor d'haver mort, al zoco de Telata de Aznay, Abd El Kaar.

A Ceuta, Tetuan i Larraix, sense novetat, essent satisfactoria la situació en el sector de Gomara, puix els rifenyis que hi havia als seus límits han marxat, i el mateix les guàrdies de M'Ter.

En aquell moment, a bordo del "Catalunya", surto cap a Melilla.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

LA QUESTIO DEL MARROC

Al ministeri de la Guerra han facilitat el següent comunicat oficial: "Al Comissari a ministre de la Guerra: En territori de Melilla, sense altra novetat que haver-se agafat a l'enemic onze fusells en reconeixement efectuat per la policia a Ker-Ker i Seanver.

Corre el rumor d'haver mort, al zoco de Telata de Aznay, Abd El Kaar.

A Ceuta, Tetuan i Larraix, sense novetat, essent satisfactoria la situació en el sector de Gomara, puix els rifenyis que hi havia als seus límits han marxat, i el mateix les guàrdies de M'Ter.

En aquell moment, a bordo del "Catalunya", surto cap a Melilla.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

LA QUESTIO DEL MARROC

Al ministeri de la Guerra han facilitat el següent comunicat oficial: "Al Comissari a ministre de la Guerra: En territori de Melilla, sense altra novetat que haver-se agafat a l'enemic onze fusells en reconeixement efectuat per la policia a Ker-Ker i Seanver.

Corre el rumor d'haver mort, al zoco de Telata de Aznay, Abd El Kaar.

A Ceuta, Tetuan i Larraix, sense novetat, essent satisfactoria la situació en el sector de Gomara, puix els rifenyis que hi havia als seus límits han marxat, i el mateix les guàrdies de M'Ter.

En aquell moment, a bordo del "Catalunya", surto cap a Melilla.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

LA QUESTIO DEL MARROC

Al ministeri de la Guerra han facilitat el següent comunicat oficial: "Al Comissari a ministre de la Guerra: En territori de Melilla, sense altra novetat que haver-se agafat a l'enemic onze fusells en reconeixement efectuat per la policia a Ker-Ker i Seanver.

Corre el rumor d'haver mort, al zoco de Telata de Aznay, Abd El Kaar.

A Ceuta, Tetuan i Larraix, sense novetat, essent satisfactoria la situació en el sector de Gomara, puix els rifenyis que hi havia als seus límits han marxat, i el mateix les guàrdies de M'Ter.

En aquell moment, a bordo del "Catalunya", surto cap a Melilla.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

El proper dijous es reunirà al Congrés la Comissió Parlamentària que ha d'informar sobre les resultes de l'expedient ins truit pel general Picasso.

Aclaracions sobre el de Noruega

En el conveni de comerç signat a Madrid el 7 d'octubre entre Espanya i Noruega, s'han sofert diverses equivocacions, que es corregeixen de la següent manera: Llista E: en lloc d'"arrós ensacat", deu dir: "Número 592. Arrós ensacat."

En lloc de número 592, "arrós pelat ensacat", ha de dir: "Número 593. Arrós pelat ensacat."

En lloc de número 744: "Vi no escumós qual força alcohòlica no excedeixi de 24 graus en ampolles", ha de dir: "Número 744: "Vi no escumós qual força alcohòlica no excedeixi de 21 graus en ampolla."

En lloc de "vi no escumós qual força alcohòlica no excedeixi de 21 graus en bota" ha de dir: "Número 795 "Vi no escumós qual força alcohòlica no excedeixi de 21 graus en bota."

LA FIRMA DEL TRACTAT S'assegura aquesta tarda en el Congrés que demà serà signat el tractat comercial anglo-espanyol.

UNES DILIGENCIES DEL MINISTRE D'ESTAT S'assegura que amb motiu d'haver fet arribar l'ambaixador anglès al Govern espanyol el seu disgust per la publicació en algun periòdic de l'extracte del conveni anglo-espanyol, el ministre d'Estat es proposa instruir diligències per averiguar què facilità la informació.

AVUI SE CELEBRA CONSELL DE MINISTRES El sotscatellari de la Presidència ha manifestat al migdia que el rei tornarà a Madrid a primeres hores de la tarda.

De quatre a dos quarts de cinc es proposava al President acudir al Palau per a despatxar amb el rei i posar a la firma Decrets de diversos ministeris.

Després assistiran el rei i el president a la inauguració del Palau de Gel.

Demà, a les quatre de la tarda—ha afegit el senyor Marfí—se celebrarà el Consell a la Presidència per a continuar l'examen dels expedients, entre ells cos de la Presidència, de molt urgent resolució.

II" estaven obtenint un gran triomf per la novella marca. Última volta: Arriba primer el "Salmon A. L. II", conduït per En Benoit, que empenya en fer els 263'400 kilòmetres de la cursa 4 hores, 18 minuts, 5/10, que se representen un promig de 83'700 kilòmetres per hora.

Segon: el "Loric E. H. P. II", conduït per En Frick Armangué, amb 4 hores, 25 minuts. Tercer: el "Loric I", conduït per el comte de Sort, amb 4 hores, 35 minuts, 54 segons.

Quart: "M. A.", conduït per En J. Batlle, amb 4 hores, 55 minuts, 24 segons. Quint: "Elizalde I", conduït per E. de Vizecaya, amb 5 hores, 23 minuts, 4 dècimes.

IMPRESSIO La "Salmon" demostrà ésser un bon cotxe, que obí en tots moments els desitjos de l'expectador Benoit, com ho demostra el fet d'haver-se aturat una sola vegada, a la sexta volta, per a fer el indispensable revituallament.

De les nostres marques, el "Loric" signa el que sobressortí i fou una veritable història que es tingué que retirar En Salinas segon, quant sola li faltaven dos voltes, car els "Loric" haurien classificat fet el equip presentat. Defensat aquesta marca, obtingué un gran èxit personal En Frick Armangué que en la carrera del diumenge es posà a la davantera dels nostres virtuoses del volant.

El "M. A." i "Elizalde" eren cotxes que podien demostrar moltes altres coses, i així ho esperem en bé de l'automobilisme català.

ACIDENTS Sorlosament, en tota la cursa no es registrà cap accident, però no per això signifrem rellevants d'aquest rel tràgic de dissortat, donent sembla que perseguiu les curses de Tarragona. Dos motocaristes que de Reus es dirigien a Tarragona, toparen en el

trofeu Armangué organitzat tan bellament pels benemèrits elements del Moto Club de Catalunya que tant dignament saben posar el nom de Catalunya amb aquestes manifestacions.

La nostra felicitació a tothom, participants i organitzadors, i als una altra.

FUTBOL L'assumpció del dia Ho constitueix l'inoportuna intervenció del Comitè Central de Madrid en els afers purament catalans; uns acords presos en assemblea, no poden ésser revocats a capriei d'uns senyors madrilenys, que dit sigui de pas, han tingut el desacert de fer la qüestió tan personalíssima, tan a favor d'un determinat jugador, que per pròpia dignitat no podien pas transgir-se els Clubs catalans.

El "M. A." i "Elizalde" eren cotxes que podien demostrar moltes altres coses, i així ho esperem en bé de l'automobilisme català.

ACIDENTS Sorlosament, en tota la cursa no es registrà cap accident, però no per això signifrem rellevants d'aquest rel tràgic de dissortat, donent sembla que perseguiu les curses de Tarragona. Dos motocaristes que de Reus es dirigien a Tarragona, toparen en el

trofeu Armangué organitzat tan bellament pels benemèrits elements del Moto Club de Catalunya que tant dignament saben posar el nom de Catalunya amb aquestes manifestacions.

La nostra felicitació a tothom, participants i organitzadors, i als una altra.

FUTBOL L'assumpció del dia Ho constitueix l'inoportuna intervenció del Comitè Central de Madrid en els afers purament catalans; uns acords presos en assemblea, no poden ésser revocats a capriei d'uns senyors madrilenys, que dit sigui de pas, han tingut el desacert de fer la qüestió tan personalíssima, tan a favor d'un determinat jugador, que per pròpia dignitat no podien pas transgir-se els Clubs catalans.

Assemblea pro Autonomia Universitaria

En edicions passades donàvem antecedents de la reunió de catedràtics i doctores matriculats que tingué lloc diumenge al matí a la Universitat de Barcelona.

La comissió organitzadora durà a terme amb èxit les tasques preparatòries. N'era president el del Col·legi de Doctors matriculats, senyor comte de Laverna i en formaven part els doctores Soler i Batlle i Joaquim Balcells.

Per això el doctor Alcega, en llengua castellana, proposà la mateixa presència per a l'Assemblea amb l'assentiment de tots els assistents, nombrosos doctores i catedràtics, entre els quals vegèrem gairebé tots els que se solen distingir per llur catalanitat.

El doctor En Lluis Nicolau d'Oliver no pogué assistir-hi, per trobar-se absent de Catalunya.

El comte de Laverna

El comte de Laverna ocupà la presidència i, en agrair aquest honor remarcà la valor que tenia el que els doctores col·laboressin en la tasca universitària amb els catedràtics i acabà recomanant la unitat dels assembleístes i que possessin la major serenitat en llurs paraules.

Proposicions

Seguidament el doctor En Joaquim Balcells, oficial de secretari, llegí les proposicions presentades a l'Assemblea, que foren dues: la una concebuda en termes de suavitat, demanant al Govern la restitució de la suprimida autonomia. L'altra, de la qual era primer firmant el doctor Bellido, la donàrem ja a conèixer en l'edició de LA PUBLICITAT del dissabte prop-passat.

El doctor Soler i Batlle

El doctor Soler i Batlle manifestà que si bé fa molt temps havia posat la firma en la primera de les proposicions, això no implicava la renúncia de cap dret ni hipotecava la llibertat dels firmanants si en venia una altra de millor que contingues també els anhels de l'Assemblea.

El doctor Bellido

Pren la paraula el doctor Bellido, qui tant ha treballat per la catalanització de la Universitat. Recordem apostà la seva notable conferència de l'any passat a l'A. C. D. E. i darrerament els seus articles a LA PUBLICITAT, per tant, conceptes notables.

En salutar a l'Assemblea digna que s'organitzés el servei llibre de la cultura universitària catalana. Els plans del temps que s'ha perdut quan encara era possible la restauració de l'autonomia i considerem ja innúmers les dificultats per a fer-la revindre, assegurant el camí de les reformes universitàries. En aquests temps han corregut per la ciutat grans ventades, hi ha hagut que els de fora callen en cal ordir més que ells.

Diu que sentiria que les seves paraules es diguessin en castellà, perquè no en són ni al·lò ni els seus, però que no tingui tota l'esperança que poguessin ésser pronunciades.

Esmenta, com sempre ha estat defensat d'ençà del Dr. Gargallo, el dret de la Universitat a la seva més autònoma llibertat sense ésser tan poc però la responsabilitat nacional.

Desitja que l'Assemblea acordés des de les facultats universitàries el seu voler convertible en llei i illustrant l'opinió pública.

Parlant de la Comissió Executiva que funciona el passat any amb la intenció d'implantar el decret d'autonomia, diu que la seva actuació ha estat tan bona que li demana que expliqui el que ha dut a terme, del que pot dir que ha estat el més bo que ha estat en els seus dies d'autonomia.

Referint-se al decret d'autonomia que tantes vegades ha estat defensat durant la forta agitació del claustrat, diu que pot dir que ha estat el més bo que ha estat en els seus dies d'autonomia.

Ampla la intervenció dels participants, diu que no vol fer res més, però si els demana que es expliqui de dir al Parlament una sèrie d'actes del que ells fan.

Quan començaven a parlar de la Universitat de Catalunya, la Universitat de Barcelona no s'ha adonat del moviment ni de la realitat catalana.

El doctor Bellido acaba en un parlament proposant una carta companyia d'opinió, no presentant però una sèrie de fets, sinó comptant amb la importància dels esdeveniments.

En Carneras Artau

El doctor En Carneras Artau s'alça a parlar com a membre de la comissió executiva.

El creu que l'extrem primer pas d'un vot de censura a la Comissió executiva i d'un vot de censura a l'Assemblea s'hi ha anat a afirmar i no a censurar.

Inauguració dels trossos de línia La Puda-Monistrol, de la Companyia General de Ferrocarrils Catalans

Abans d'ahir s'inaugurà el tros de línia La Puda-Monistrol, de la Companyia General de Ferrocarrils Catalans.

A quarts de deu del matí sortí de l'estació de Magoria un tren especial per a conduir els invitats. Els vagons i la màquina estaven bellament engalanats amb llorers i banderes.

Els convidats

Hi havien tots els individus del Consell d'Administració de la Companyia, el seu director M. Juli D'hortega i els enginyers, els quals reberen als convidats.

Entre ells hi reconeguerem a don August Gálvez Canyero, director general d'Obres públiques, en representació del ministre de Foment; Gargala Luna, secretari particular del senyor Gálvez Canyero; don Blai Sorribas, enginyer cap d'Obres públiques; En Josep Cabestany, director dels Serveis Tècnics municipals; En Josep Creixell, diputat per Manresa; el senyor Comte de Fígols; el senyor Bodart, administrador delegat de les mines de potassa de Soria; don Julià Fuchs, cap d'exploració del ferrocarril de Cremallera; En Josep Rogent, gerent de la Companyia de Funiculars i Ascensors, i el vis-president don Ramon Macaya; don Just Gonzalo, director del Metropolità; Joan Marsal, president de la Borsa, i En Josep Milà i Camps.

El tros nou de línia

Durant tot el camí es feren els més entusiastes comentaris per la manera esplèndida d'estar muntat el servei i per la rapidesa de les màquines.

A La Puda, lloc on començava a inaugurar-se la línia, hi ha una petita estació baixadora. A Monistrol, Central, l'estació és esplanada i construïda amb totes les comoditats, així com la de Monistrol-Cremallera.

A Monistrol-Central hi havia una munió de gent que aplaudí el pas del convoi, veient-se l'estació plena de banderes.

A Monistrol-Cremallera s'hi rebé amb un gran entusiasme mentre l'orquestra Unió Artística Montserratina tocava una marxa. L'engalanament de tots els entorns de la línia no podia ésser més lluit, destacant-s'hi les banderes catalanes.

Allí s'adhereix a la Junta de la Companyia i els invitats, el treballador abast del Monistrol i l'Ajuntament de Monistrol.

Tot seguit, l'abat de Montserrat benedicció amb tota solennitat, el tren.

A la mateixa estació, des on s'ha prolongat la via del ferrocarril de Cremallera, hi havia un tren de luxe gràcies per la Companyia dels Ferrocarrils de Cremallera, per a conduir els invitats a Montserrat.

A Montserrat

Un pèl més del Monistrol, se celebrà una missa i es cantà la Salve, veient-se el tros de la línia autònoma per al compliment del seu objectiu.

Seguint, l'Assamblea autònoma que la Junta universitària ha d'èsser creada no solament pel claustrat universitari, sinó també per les representacions del professorat, de les facultats universitàries, de la classe popular i de les ciutadanes, i dels centres d'ensenyament i culturals dependents de la Universitat o amb aquesta afinitats.

Després, l'Assamblea s'acostà a parlar en el terreny més ben possible, es presentà com l'entitat autònoma universitària, l'entitat que, per part del senyor ministre d'Instrucció pública no s'hagi de desmentir el propòsit de portar-la a cap abans ni després de la supressió del Reial decret d'autonomia Universitaria de 21 de maig de 1931.

Considerant l'Assamblea que mentre la línia no es publicava, les facultats de les Universitats que ho desitjaven per a aconseguir l'autonomia, amb això que es diu en l'apartat segon.

Quant, l'Assamblea designarà una Comissió permanent a la qual doni un ample vot de confiança per a portar a cap els negocis necessaris, complint el mandat de tots els representants a l'Assamblea i de les facultats de les Universitats i de les facultats de realitzar aquelles actes que tendeixen a interessar a l'opinió pública en favor de l'autonomia universitària i de reunir l'Assamblea sempre que ho consideri oportú, fins a aconseguir la implantació del règim autònom.

Cinquena.—L'Assamblea comissió, constituïda per catedràtics i doctores matriculats, dirigida per president honorari el rector de la Universitat i podrà designar les persones que hagin de cobrir les vacants que puguin produir-se, així com ampliar el nombre de vocals si ho creu convenient.

La sessió de l'Ajuntament

A les sis menys deu minuts, i sola la presidència de l'alcalde senyor marqués d'Alfala, va començar la sessió, que era ordinària i de primera convocatòria.

Despatx oficial

Hom dona compte al consistori d'alguns oficis rebuts, entre els quals n'hi figuren dos del Govern civil de la província, concedint en l'un d'ells l'exempció de subhasta per a l'execució de l'arbitri sobre cosa volentaria i cap, i en el segon concedeix també l'exempció de subhasta i concurs, per a les obres de reparació de la màquina apisonadora número 1, i exempció d'altres en tallers especialitzats en el ram.

Dictamen damunt de la taula -- La llengua catalana

En donar-se compte d'un dictamen de la Comissió Central proposant que sigui modificat l'article 29 del Reglament d'Empleats en el que es diu: "Saber llegir i escriure correctament i comprendre l'idioma català", perquè sigui com a condició indispensable, que per a ingressar al Cos de funcionaris de l'Ajuntament, amés de les que s'exigeixen en dit article, saber llegir i escriure el català i el castellà.

El senyor Rocha hi fa algunes objeccions exposant les dificultats que, sola la seua punt de mira, presenta l'aplicació d'aquella modificació a l'article 29, demanant que passi a informe de la Comissió de Presidents de Comissions permanents.

El senyor Massot li contesta exposant alguns antecedents referents a aquest dictamen i fent remarcar la imprescindible necessitat que hi ha que tots els funcionaris de l'Ajuntament de Barcelona sapiguin llegir i escriure correctament el català, i la garantia d'això representa per als ciutadans, i per al mateix Ajuntament, més avant de redactar moltes vegades documents en català, a la qual cosa podrien negar-se si no se'ls hagués exigit aquestes condicions quan foren admesos.

Diu que per simple acord municipal el reglament de funcionaris s'ha modificat moltes vegades, algunes d'elles per a coses tan importants com per a continuar passant el sou als funcionaris que sofrien prestat preventiva. En algun d'aquests casos, el senyor Rocha era regidor i no sentia els escrúpols legalistes que sent ara que es tracta d'obligar a tots els ciutadans. No obstant això, faren que aquesta modificació es faci en forma reglamentària.

El senyor Rocha i Massot resignen.

El senyor Bordas subscriu les manifestacions del senyor Massot, però fa unes observacions respecte a ortografia.

Els contractes de Treball amb el Banc Hispano-Colonial

Es posa a discussió una proposició subscrita pels senyors Viza, Comas i B. de Quirós demanant que es nomeni una comissió consultiu que estudiï que han estat completats pel Banc Hispano-Colonial les obligacions que d'acord amb el contracte de treball s'han de complir, així com els seus deures i obligacions amb l'Ajuntament. Que l'Assamblea Comissió, en el termini de 30 dies, faci constar al Consistori el resultat del seu estudi i proposant-li les resolucions que cregui oportunes, i que fins que aquesta Comissió hagi donat dictamen, hom suspengui tota negociació amb el Banc Hispano-Colonial per no modificació dels contractes vigents, limitant-se l'Ajuntament a l'estricta compliment de les estipulacions dels mateixos, que siguin obligatòries.

El senyor Viza exposa els dubtes que a son judici hi ha, com és el Banc.

El senyor Santamaría opina que la proposició ha de passar, íntegra, a la Comissió d'Hisenda.

El senyor Maynés comença dient que les afirmacions tant concordes i tanques pel senyor Viza tenen tot l'aspecte d'una manca d'informació sobre el Banc Hispano-Colonial. Opina també que la proposició hauria de passar a la Comissió d'Hisenda. Anota després el discurs del senyor Viza i afirma que el contracte de Treball amb el Banc Hispano-Colonial ha contribuït moltíssim a aixecar el crèdit municipal. Sense aquell contracte que ha reduït l'Hisenda municipal prèviament l'Ajuntament no hauria trobat amb tanta facilitat l'indivíduu particular que li tingut de recórrer a aquest per als seus emprats. Afirma que l'Ajuntament ha obtingut del Banc Hispano-Colonial algunes modificacions al contracte a benefici del Municipi. Aquestes modificacions beneficien per a l'Ajuntament assenyalant que les circumstàncies en què es va firmar el contracte eren menys favorables que les actuals.

El senyor Sabatèr diu que les acusacions del senyor Viza contra el Banc Hispano-Colonial es desfan com un castell de cartes. Dona compte d'algunes operacions realitzades pel Banc, demostrant que totes han estat fetes d'acord amb les bases del contracte.

El senyor Viza reconeix que en les circumstàncies que va ésser fet el contracte no podia fer-se millor. Malgrat les modificacions introduïdes—diu—el contracte de Treball segueix essent gravós per a l'Ajuntament.

Accedeix al criteri exposat pels senyors Maynés i Santamaría de que la proposició sigui discutida a la comissió d'Hisenda, acordant-ho així el Consistori.

Són aprovats després alguns dictamins més que figuraven damunt de la taula, quedant-ne alguns d'altres pendents de discussió.

Despatx ordinari

Són aprovats tot seguit i sense discussió bastants dictamins que figuraven a l'Ordre del dia.

Proposicions

Foren aprovades diverses proposicions: una sobre hisendes locals, reclamant llur enfortiment i altres presant la cooperació de l'Ajuntament a iniciatives d'utilitat benèfica i d'esplai.

Mocions, precs i preguntes

El senyor Maynés diu que vol parlar d'un assumpte que té certa gravetat. Fa referència als principals obstacles que existeixen per a obrir la Gran Via C. Diu que ha tingut notícia que hi ha qui recapta dels propietaris, botiguers i fins dels dependents del tros afectat i diu que se'ls promet que mentre puguin no es començarà la Reforma. Fa remarcar que si no s'ha començat l'esmentada Gran Via C. és solament perquè no estan resoltes les dites dificultats i per exclusiva decisió municipal, essent completament infundat el fer creure que mentre duri la colització, les obres estaran per començar.

El preu del pa

El senyor Domènech insisteix en lo dit altres vegades referent al preu del pa, preguntant a l'Alcalde, de faci gestions per a obtenir una rebaixa.

El senyor Alfala li contesta que ha fet ja algunes gestions, però que el resultat de les mateixes ha estat negativa.

La carretera de Can Tunis

El senyor Alfala demana que s'arrangi un tros de la carretera de Can Tunis que està en pleu estat i demana al senyor Tusell que li contesti, quelcom sobre aquest particular.

El senyor Tusell diu que estan en projecte les obres d'arranjament d'aquella carretera i que procurarà que això es faci quant més aviat millor.

El problema de les isores

El senyor Quirós exposa les dificultats, endia de les majors, que existeixen per a l'assumpte i diu que si això seguia d'aquesta manera, dintre de pocs dies s'hauran de suspendre moltes obres per manca de sorra. Demana al senyor Masclat que exposi el seu criteri sobre aquest assumpte.

El senyor Masclat diu que, en efecte, els que tenen ganes de per a extreure sorra han tancat tots els camins que conduïen a la platja com a mesura d'oposició a que l'Ajuntament tingui el control de la sorra. Exposa certes circumstàncies i demana es faci una investigació per a saber els motius per què han estat tancades les platges.

El senyor Tusell diu que la Comissió de Foment té fetes gestions encaminades a solucionar aquest assumpte i que en la reunió que han de tenir demà, la Comissió se n'ocuparà altra vegada.

No havent-hi més assumptes per a tractar, s'acaba la sessió a dos quarts de nou i deu minuts.

Notes informatives

En Ràndreix Anido es despatxa de l'Alcalde

En vista de començar a fer tard, s'acaba el treball de l'Alcalde. Després d'una breu intervenció de l'Alcalde, s'acaba la sessió.

L'Art Català a Holanda

A l'ocasió de la Junta d'Exposicions, es separaren rebent noves impressions relatives a l'Exposició que obria la nostra Exposició d'Art Català a Amsterdam.

En la Junta d'Exposicions, s'acabà de rebre a l'Art i a l'Arquitectura, Societat que hostatja les obres catalanes, celebrant-se una sessió de treball i de discussió i són moltes les impressions i les impressions de diferents publicacions importants que voldrien tenir la nostra exposició.

Darrerament s'ha rebut la invitació de la important Societat "Nederlandsche" per a participar en l'exposició a La Haya.

Posiblement la falta de temps privarà a la Junta d'Exposicions d'accedir a aquestes invitacions, que tanmateix, proven l'acollida excel·lent que ha fet Holanda al nostre Art.

NOVES

Accidents del treball

Trobant-se a la casa on es construïa el carrer d'Alfonso, número 94, va caure del punt de l'edifici Juan Rodríguez, obrer, de 36 anys, mort al cap de poca estona d'haver ingressat al dispensari d'Hostafranca.

Trobant-se a les Filatures de Tomàs Recolons, del carrer de Sant Martí, es va caure sobre l'obra d'obra, obrer, de 60 anys.

Després d'haver-se al·ludat al dispensari del districte ho acordada amb l'Auto de l'Ampliació a La Marina, carrer d'Antons March, número 31.

Arribada de tropes

Avui arribà el vapor "Marqués de Campo" conduint tropes repatriades de l'exercit d'Àfrica. Fou fondejat a l'avant-port. Aquest matí, a les vuit, arribà també al moll de Barcelona, en desambarcar els soldats a presència de l'element oficial.

ESTAT CATALA

PUBLICACIO DE DIVULGACIO NACIONAL. DIRECTIO OFICIAL: FRANCESCO MACIA, DIPUTAT.

Sortirà el 15 de cada mes

Ele quatre ponets del Apo-

Palace Cine
GRAN SALÓ DE MODA
Artesonables sessions artístiques
Programes extraordinaris
Avui, dimarts, tarda i nit.—La im-
portant pel·lícula de 4.000 metres,
adaptació de la famosa obra del
poeta don José Zorrilla don Juan
Tenorio. A pesar del seu llarg me-
traje, es projecta íntegra. La
millor producció espanyola. Gran-
díssim esdeveniment.
Demà, dimecres, matí, tarda i nit.
Don Juan Tenorio.

Monumental i Walkiria
Avui, dimarts, La taver-
na, primera jornada; El
Quixot modern, per Dou-
glas Fairbanks. Yo, acuso,
primera jornada; Les Evas
del dia; La fugida d'En To-
maset. — Demà, Festivitat
de Tots — Sants. Sessió
matinal d'onze a una. —

CONCERTS

Palau Musica Catalana
ORQUESTRA PAU CASALS
Demà passat, dijous, dia 2 de
novembre, a tres quarts de deu
del vespre, Concert cinqué. Di-
rectors: Pau Casals, Joaquim
Cassadó i Enric Casals.
Obres catalanes de Cassadó,
Garreta (estrena). — Simfonia
"Júpiter", de Mozart. — Cavalcada
de "Les Walkiries", Wagner. —
"Concert", de Schumann, per vio-
lonecel·lo i orquestra, en el qual
hi prendrà part com a
violonecel·lista **PAU CASALS**
Localitats, dimarts, 3 a 7 tar-
da, Unió Musical Espanyola, 1
i 3, Portal de l'Angel, Nit, al Pa-
lau. — Dimecres, 5 a 8 tarda, al
Palau.

Palau Musica Catalana
A causa d'una lleugera indis-
posició de l'eminent artista
MARIA BARRIENTOS
ahir no pogué celebrar-se el PRIMER
CONCERT D'ABONAMENT,
que es farà avui, dimarts, a tres
quarts de 10 de la nit, rigorosa-
ment en punt.
Composicions de Bach, Mozart,
Parades, Hasse, Rameau, Pas-
quim, Daquin, Couperin, Caccini,
Rossi, Provenzale, Rossini.
MARIA BARRIENTOS, cantatriu
WANDA LANDOWSKA, clavi-
cembalista
E. Gratacós i J. Casanovas,
flautistes; E. Toldrà, violinista.
Resten algunes poques locali-
tats. Entrades, avui a taquilla.

Palau Musica Catalana
A instàncies de moltes famílies
que no concorren de nit als es-
pectacles, l'Administració ha or-
ganitzat per a demà,
DIADA DE TOTS-SANTS

A les 5 en punt, de la tarda,
un concert Unió extraordinari,
fóra d'abonament:
MARIA BARRIENTOS
WANDA LANDOWSKA
Composicions clàssiques ita-
lianes i alemanyes: Beethoven,
Lotti, Pergolesi, Scarlatti; la fa-
mosa ària del "Rosinyol", de
Haendel. — Música popular al
clavicembaí.
MARIA BARRIENTOS cantaria
CANÇONS CATALANES
populars i originals.
Localitats: Avui, de 3 a 7 tar-
da, a la Unió Musical Espanyola,
i a la nit, al Palau. Demà, a ta-
quilla.

MUSIC-HALLS

EDEN CONCERT
ASALTO, 12
Grandiós èxit de
STELLA MARGARITA
i altres importants
números

Tots els dies, a les dues
de la matinada, Gran Ta-
barin americà amb atrac-
cions i orquestra contínua.

LA BUENA SOMBRA
Ginjol, 3.—Cabaret continu de
les set a dos quarts de deu i de
les dotze a les quatre de la ma-
tinada.

ESPORTS

Frontó Principal Palace
Avui, dimarts, tarda, a dos
quarts de cinc, dos grans par-
tits a cistell. Nit, a un quart d'on-
ze, dos interessants partits: Ma-
zo, contra Barrenechea, Vermells,
Mazo i Ichazo; blaus, Barrene-
chea i Garagarza.

DIVERSOS

PUTXINEL·LIS
AL TALLER "MIRIA"
Rosselló, 206
davant del Frontó Comtal
Per al dimecres, dia 1 de
novembre,
TOTHOM A RIURE!!
GRANS I PETITS!!
Estrena de la comèdia en 3
actes i 10 quadros
El Tenorio dels putxinel·lis
Entrada i seient, preus
de costum: 1 pesseta.

Magnífic saló
per a llogar en Avinyuda
Padrós, R. Diputació,
núm. 295, entresol.

PIANOS
DE CUERDAS CRUZADAS
CON MARCO DE HIERRO
Sublime marca
R. MARISTANY
Casa fundada en 1870.
AL CONTADO
PLAZOS Y ALQUILER
18, Plaza Cataluña 18

Detective espanyol
A. ROMERO, Plaça del
Teatre, 6. Barcelona.
Capaç d'esbrinar i com-
provar oficialment tot
allò que us interessi, per
dret que sia, i a qual-
que part del món. Refer-
ències de primer ordre
provenen de la nova pericia
i competència demostra-
da de molts anys. Con-
sulta de 4 a 8.

Fàbrica de Panyeria
de VALENTI SOLER
Immens assortit en gè-
neres per a vestits i abrics de
senyora i senyor. Venda de
retalls els dijous i dissab-
tes. Avinyó, 7, entresol (can-
tonada Fernando).

Fàbrica de Gèneres de Punt
DE
Vídua i fills de Joaquim Day i Fita
Arenys de Mar (Barcelona)

Licor del Polo
Excel·lent dentífric de gran po-
der antisèptic. El seu ús constant
assegura una formosa i sana den-
tadura. Mig segle d'èxits

LOS MÉDICOS
de todo el mundo
dicen que la
CARNE LÍQUIDA
del Dr. VALDÉS GARCÍA de Monterideo
es insubstitible para nutrir a los
débiles y para combatir el raqui-
tismo, anemia, tuberculosis y pa-
ra convalecencias.
Deventa: en to-
das las Farma-
cias y Centros
de Especificos.

Clinica Vies
— Urinaries
del Dr. Giménez, Rambla
Pla Bloqueria, 6, 1.er
centro Hospital i Sant
Pau
VENERI, IMPOTENCIA,
SIFILIS
Especials tractaments per
al guariment ràpid de les
MALALTIES SECRETES
NATRIU, PELL, BUFE-
TA, PROSTAT
Consulta: de 9 a 12 i de
3 a 5 econòmica per a
empleats i obrers.

CATARROS
antiguos y recientes
TOSES, BRONQUITIS
CURADOS radicalmente por la
Solución Pautauberge
que procura **PULMONES ROBUSTOS** y
preserva de la **TUBERCULOSIS**
L. PAUTAUERGE, 10, R. de Constantinople, PARIS

MOBLES
GRANS REBAIXES
Menjador, 370 pessetes
Dormitori, 500 "
Despatx, 260 "
Rebedor, 170 "
Saló, 400 "
Tots els mobles per un pis
1.700 pessetes
EL UNIVERSO
Ponent, 3 bis, B

Llegiu LA PUBLICITAT

Ford
EL AUTOMÓVIL UNIVERSAL
Recuérdelo siempre — En el
Sedan se reúnen el costo in-
ficial más bajo, el menor gasto
en su entretenimiento y el
valor más elevado de re-
venta jamás registrado en
cualquier otro automóvil co-
nocido.
Ptas. 6,175
Sin Rival en el Precio
F.O.B. CADIZ
Equipado con arranque eléctrico y
alumbrado, llantas desmontables, una
llanta extra y neumáticos antidesliza-
ntes en las 4 ruedas. — El Sedan Ford,
por 6,175 pesetas, es el coche mejor que
se ha fabricado por su valor. Reune
todas las comodidades de un coche de
elevado precio, y hoy todos lo piden,
reconociendo además, de sus arrogan-
tes líneas, el excelente funcionamiento
y gran resistencia que le caracteriza.
Pidanos detalles-Entrega inmediata
UNICO agente para Barcelona:
A. CASAJUANA PFEIFFER
Diputación, 279 - Tel. 2773-A

PANYOS
J. MIR VIVES, S.A.
Ronda de Sant Pere, 15
Temporada d'hivern
Gran assortit en Meitons,
Xeviots, Estams, Gabar-
dines, Beilardines, Xes-
ters, Gèneres per a
Abrics i articles blaus i
negres, Camusses i gè-
neres per a vestits jaqueta.
Vendes a l'engròs i al detall
Retalls els dilluns
i divendres

Minerals
Productos químicos
Ferro-aliajes
Metales per a imprentes
Cau.e i llautó.
Alpaca
Forns de fundició
Gresols de Plombagina
Minerals i productos metalúrgicos
Telegramas S. A. Telefonemas
Miprometa
BARCELONA
Diagonal, 355 Apartat 168
BILBAO
CARTAGENA
ALMERIA

CASA BASTIDA
Passeig de Gràcia, 18
Gran Basar de Sastreria
— Sistema nordamericà —
El senyor Bastida ha efectuat una visita a París, Londres,
Berlin i Viena i n'ha deduït que l'Ona de Baixa va a envair-
nos a no tardar, i desitjant que la nostra Casa sigui una
avanguardia d'ella, oferim totes les nostres existències a menys
d'un 50 per 100 del seu valor.
Vestits i abrics confeccionats, bona qualitat, a 40-50-65 i
75 pessetes, molt superior.
Vestits i abrics encarregats a la mida, a 60-65-75 i 100
pessetes, molt superiors.
Pantalons des de 10 pessetes.
Tenim una secció de luxe en vestits, abrics, gabardines i
conyores d'Esport, Etiqueta i Cambra a preus incomptables.
Tenim les seccions de Camiseria, Pijamas, Corbateria, Qè-
nors de Punt, Mocadors, Bastons, Botons, etc., a preus bara-
tíssims com el qui més.
Grans i variats obsequis segons la compra
A fora Barcelona.—Mitjançant la franquicia de 0'50 pessetes
en segells, enviem Catàleg, Figurins, mostres, un centímetre i
un sistema que permet pendre's la mida un mateix.

RAY
1/2 Watt
De 25 fins a 3000 bugies
= Abila de les Flors, 16. =
Dr. BOADA Mals de la pell. Vies urinàries. Raig X. Corts Cata-
lanes, 642, de 2 a 4. Clínica de Sant Pau, 44 de 7 a 10

CALISAY
LICOR
DE MESA
EXQUISITO